

Framtidens Karriär Grundskolelärare

” Som lärare vet du vilken skillnad du kan göra när rätt förutsättningar finns på plats

Johanna Jaara Åström, förbundsordförande Lärarförbundet.

Vi måste ta oss tillbaka till en mer jämlik skola

4 – Oavsett antal böcker i bokhyllan och hur mycket ens föräldrar kan bistå måste vi ha en grundskola där alla kan utvecklas och bli den de vill vara. Jämlikheten minskar och det måste vi ändra på, säger Gustav Fridolin, utbildningsminister.

Inga genvägar för att möta utmaningarna inom skolan

10 Lönen, att skolan kan behålla bra lärare, att lärare ska kunna fokusera på undervisningen och en rimligare arbetsbelastning är de största utmaningarna inom skolan, enligt lärare som svarat på vår enkät. Men även andra utmaningar lyfts fram.

Viktigt stå upp för lärarnas kompetens och skicklighet

12 – Skolorna har en stor utmaning i att ha kompetent personal och ge lärare förutsättningar för att hänga med i den utveckling som sker, säger Ulrika Lundqvist, enhetschef på Skolverkets förskole- och grundskoleenhet.

Möt världen i klassrummet

"Ousman Sarr, Gambia Mbiyetemi ko Ousman ko joni mi ommi Gambia gaambia liggotomi koy canjirgal. Mi arri do sabou won de min e soukam dbbo min nji di hooduode. Joni bedde yidde jang ngude svenska."

[Jag heter Ousman. I Gambia arbetade jag som vävare. Jag flyttade till Sverige för att bo med min flickvän. Nu vill jag lära mig svenska.]

Ousman är bara en av tiotusentals människor som drömmer om att kunna svenska för att bli en del av Sverige. En dröm som kräver fler lärare i utbildning i svenska för invandrare, sfi.

Skulle du gilla att undervisa högt motiverade elever? Få möjlighet att utbyta tankar med erfarna vuxna från alla tänkbara platser i världen? Och dela glädjen och skratten när ni finner varandra genom språket, tvärs över alla kulturgränser? Då kan du göra Ousmans dröm till din!

Vi lovar dig ett jobb där du behövs med möjlighet att berika dig själv lika mycket som du berikar dina elever. För att bli behörig sfi-lärare behöver du, förutom lärarexamen avsedd för undervisning i grundskola och/eller gymnasieskola, 30 hp i svenska som andraspråk.

Sverige behöver fler sfi-lärare!

Skolverket

Ousman Sarr från Gambia

Framtidens grundskola ska vara en jämlik skola

Högre lön, bättre löneutveckling och mer tid för undervisning. Det är vad grundskolelärarna anser vara viktigast för att höja statusen på yrket. Här har det hänt en hel del på senare år. Statistik från SKL visar att den negativa lönetrenden för Sveriges lärare bröts 2012. Sedan dess har lärarnas löneutveckling varit ganska gynnsam på många orter i landet.

Hög lön är dock inte det enda som krävs för att höja statusen, här handlar det även om arbetsmiljö och utvecklingsmöjligheter. Karriärtjänsterna menar många är en viktig del i det arbetet, både för att locka nya lärare och för att få gamla att stanna kvar i yrket.

Frågan är då hur framtiden grundskola ska se ut? Faktum är att de flesta politiker i Sverige, oavsett partitillhörighet, står ganska eniga. Framtidens grundskola ska vara en jämlik skola där inlärningsre-

sultaten inte ska bero på individens sociala bakgrund, bostadsområde eller kön. En skola där alla elever ges förutsättningar att uppnå just sin fulla potential.

En av de viktigaste utmaningarna för grundskolan, menar utbildningsminister Gustav Fridolin, är att lärare måste få större makt att sätta in extra stöd när en elev behöver det.

– I Sverige ges mest särskilt stöd i nionde klass, det kan ofta vara för sent. I de bästa skolsystemen i världen läggs tonvikten i stället vid stöd under de tidiga skolåren för att på så vis försöka förebygga de problem som annars riskerar att växa.

Om detta och mycket mer kan du läsa inne i tidningen.

Välkommen till första numret av Framtidens Karriär – Grundskolelärare!

Om detta kan du läsa i Framtidens Karriär – Grundskolelärare

- 4 **Måste tillbaka till en mer jämlik skola**
Jämlikheten i skolan minskar och det måste vi ändra på. Intervju med Gustav Fridolin, utbildningsminister.
- 5 **Skolan har alltid varit en spegel av samhället**
När samhället blir mer komplext påverkar det lärarrollen. Intervju med Camilla Waltersson Grönvall, Moderaterna.
- 5 **Grundskolelärarnas råd till utbildningsministern**
Lönen är viktig både av ekonomiska skäl och för att känna sig uppskattad. Men det finns många fler faktorer.
- 6 **Högre lön stärker läraryrkets attraktionskraft**
Intervju med Johanna Jaara Åstrand, ordförande Lärarförbundet.
- 7 **Alla skolor måste få rätt förutsättningar att lyckas**
Det behövs fler lärare med specialpedagogisk kompetens för att kunna möta elevers speciella behov.
- 7 **Digitalt lärande – intressant utvecklingsspår för lärare**
Guldäpplet delas ut till lärare som bidragit till att utveckla skolans digitala lärande. 2015 års vinnare i intervju.
- 8-9 **Tre av fyra lärare positiva till lärarassistenter**
Matz Nilsson, förbundsordförande Skolledarna om undersökningen.
- 10-11 **Inga genvägar för att möta utmaningar**
Bo Jansson, ordförande Lärarnas Riksförbund och Sofia Larsen, för- och grundskolechef Academedia, om vad som behövs.
- 12 **Viktigt att stå upp för lärarnas kompetens och skicklighet**
Intervju med Ulrika Lundqvist, Skolverket.
- 13 **KVA hyllar lärare för naturvetenskapliga insatser**
Två av Kungliga Vetenskapsakademiens fyra pristagare återfinns i grundskolorna.

Presenterade skolor och kommuner

- 14-15 Stockholms stad – Utbildningsförvaltningen
- 16 Stenungsunds kommun
- 16 Mora kommun
- 17 Eskilstuna kommun
- 18 Båstads kommun
- 19 Kungsbacka kommun
- 19 Mjölby kommun
- 20 Värmdö kommun
- 21 Sundbybergs stad
- 22 Tyresö kommun
- 22 Sandvikens kommun
- 23 Södertälje kommun
- 24-25 Gävle kommun
- 26 Enköpings kommun
- 26 Vimmerby kommun
- 27 Motala kommun

Framtidens Karriär – Grundskolelärare
är producerad av NextMedia.

nextmedia

Tidningen finns även på:
www.lararkarriar.se

Projektledare Niklas Engman

Skribenter Sandra Ahlqvist, Anette Bodinger, Håkan Edvardsson, Hanna Engström, Cristina Leifland, Clas Lewerentz, Måns Widman, Christina B. Winroth, Annika Wihlborg

Fotografer Mikael Bergling, Lars Berglund, Mikael Bertmar, Gonzalo Irigoyen, Göran Strandsten, Jeanette Utell, Ingela Vågsund

Grafisk form Stellan Stål

Tryck BOLD Printing/DNEX Tryckeriet

Annonsförsäljning NextMedia

Omslagsbild Peter Jönsson/Lärarförbundet

Frågor om innehållet besvaras av NextMedia
Tel: 08-661 07 90, E-post: info@nextmedia.se

För mer information om Framtidens Karriär – Grundskolelärare, var vänlig kontakta:

Niklas Engman
Telefon 08-661 07 90, Mobil 070-774 84 90
E-post: niklas.engman@nextmedia.se

Läs mer på www.lararkarriar.se

SKOLAN ÄR NYCKELN TILL INTEGRATION

Många har sökt sin tillflykt till Sverige och vi har fått en ny årskull elever på bara två år. Nyckeln till att bygga ett liv och en framtid här är skolan. Lärarna är viktigare än någonsin!

Fler elever måste betyda satsningar – på fler lärare, på lärarassistenter, på utbyggd elevhälsa. Behoven varierar såklart från kommun till kommun, från skola till skola – men alla kommuner och alla skolor måste vara med och ta ansvar. Då klarar vi det här. Glöm inte att de förutsättningar vi ger barn och ungdomar idag avgör hur långt Sverige kan nå imorgon. Därför måste rätt förutsättningar på plats. **Det handlar om framtiden.**

Läs om våra förslag på lararforbundet.se/skolintegration

Lärarförbundet

Utbildningsminister
Gustav Fridolin.
Foto: Fredrik Hjerling

Måste tillbaka till en mer jämlik skola

– Oavsett antal böcker i bokhyllan och hur mycket ens föräldrar kan bistå i skolarbetet måste vi ha en grundskola där alla ges möjlighet att utvecklas och bli den de vill vara. Jämlikheten i skolan minskar och det måste vi ändra på, säger Gustav Fridolin, utbildningsminister.

UTBILDNINGSMINISTERN

TEXT ANETTE BODINGER

En av de viktigaste utmaningarna för grundskolan, menar Gustav Fridolin, är att lärare måste få större makt att sätta in extra stöd när en elev behöver det.

– I Sverige ges mest särskilt stöd i nionde klass, det kan ofta vara för sent. I de bästa skolsystemen i världen läggs tonvikten i stället vid stöd under de tidiga skolåren för att på så vis försöka förebygga de problem som annars riskerar att växa.

Under den gångna mandatperioden har regeringen höjt ersättningen till huvudmännen för skolorna som får statligt bidrag för lärare som väljer att fortbilda sig till specialpedagoger.

– Jag tror att en sådan fortbildnings-satsning betyder mycket. Den är också väldigt efterfrågad bland lärare som både möter elever med olika neuro-

psykiatriska funktionsnedsättningar och andra särskilda behov. Sverige och svensk skola tar också ett stort ansvar för människor som kommer från andra länder. Här handlar det inte bara om att möta utmaningar som flerspråkighet och olika utbildningsbakgrund, utan även om att elever ibland kommer

” Vi måste ha fler som vill bli lärare men även fler som stannar i läraryrket

med ett tungt bagage. Det är viktigt att ha den kompetens som krävs för att kunna bygga upp pedagogiken utifrån elevernas förutsättningar.

Positiva signaler

En annan stor utmaning för dagens grundskola är attraktiviteten i läraryrket.

– Vi måste ha fler som vill bli lärare men även fler som stannar i läraryrket. Vi är absolut inte över krönet ännu men det finns positiva tecken i form av att allt fler söker till lärarutbildningarna.

Att antalet studenter på lärarhögskolorna börjat öka menar Gustav Fridolin kan hänga samman med att det finns en tydligare vilja bland unga som väljer yrkesbana att faktiskt vilja vara med och bidra till något.

– Lärargärningen är ett ganska självklart sätt att göra det på. Att det finns en så tydlig politisk vilja, brett över partierna och mellan kommun och stat att prioritera läraryrket, ger också en tydlig signal för den som är i färd med att välja en framtida karriär.

Stanna i yrket

Lärarlönelyft och möjligheten att bli förstelärare och lektor menar han är viktiga pusselbitar i arbetet med att få lärare att stanna och utvecklas i yrket.

– Det som en mer erfaren lärare ofta bidrar med, som att till exem-

pel handleda yngre kollegor och leda kollegialt fortbildningsarbete, måste också värderas. Erfarna lärare har antagit rollen av verksamhetsutvecklare i alla tider men på en arbetsmarknad där yrkesval skedde tidigt, och där lärare stannade inom skolvärlden fram till pensionen, var dessa insatser inget som arbetsgivaren eller någon annan behövde bry sig om att uppmärksamma. Idag måste vi faktiskt värdera detta arbete både genom lön och arbetsbeskrivning.

För drygt ett år sedan tillsatte regeringen en skolkommision som ska ta fram mål och en handlingsplan för skolan.

– Skolkommision har fria händer att komma med förslag och åtgärder som kan göras på både kort och lång sikt. Jag vill tillbaka till en stark, jämlik skola där alla skolor är bra och ingen elev lämnas efter. Sverige var fantastiskt bra på det en gång i tiden men vi håller på att tappa jämlikheten i systemet och den måste vi återuppbygga.

"Skolan har alltid varit en spegel av samhället"

– Att vända utvecklingen med de fallande kunskapsresultaten och höja läraryrkets status. Det är de två viktigaste utmaningarna för dagens grundskola, säger Camilla Waltersson Grönvall, Moderaternas skolpolitiska talesperson.

OPPOSITIONEN

TEXT ANETTE BODINGER

De flesta politiker i Sverige, oavsett partitillhörighet, är i stort sett eniga om vilka som är de stora utmaningarna för dagens skola och om hur de vill att framtidens skola ska se ut. Det som skiljer åsikterna åt är vägen dit.

– Vi måste ha en skola där eleverna rustas med förutsättningar för att leva ett liv där de kan göra olika val och bli anställningsbara på en framtida arbetsmarknad. För att nå dit krävs ett antal genomgripande åtgärder som tar tid att genomföra. Men det finns även enkla lösningar som borde kunna komma på plats lite snabbare än vad som idag är fallet, menar Camilla Waltersson Grönvall.

Ett exempel, menar hon, är införandet av centralrättade och digitaliserade prov.

– Tekniken har kommit så långt att det idag är möjligt att både individualisera undervisningen och underlätta för läraren när det gäller tid för rättning. Danmark har till exempel ett digitalt provsystem där eleven får svårare frågor beroende på hur tidigare svar ser ut. Tekniken är vår vän i det här fallet och då måste man kunna arbeta lite snabbare för att få in den i skolorna.

Ny lärarutbildning

En mer tidsödande, och enligt Moderaterna nödvändig, åtgärd för att skapa framtidens grundskola är en förändring av lärarutbildningen.

– Idag har studenterna på lärarutbildningen i genomsnitt åtta timmars lärarledd undervisning och tio timmars

eget arbete per vecka. Det innebär att en knapp halvtidsutbildning ska göra dem redo att axla ett av de mest krävande jobben som samhället erbjuder. Detta måste vi göra något åt.

En annan viktig sak, menar Camilla Waltersson Grönvall, är att lärarna måste få mer tid för undervisning.

– Därför har vi föreslagit ett inrättande av lärarassistenter på ett antal

” När samhället blir mer komplext påverkar det lärarrollen i samma utsträckning

skolor i syfte att få en utvärdering av hur dessa tjänster skulle kunna fungera och underlätta för lärarna.

Alliansen gjorde i februari förra året en överenskommelse med regeringen som bland annat omfattade kunskapsmål i läsning och obligatoriskt bedömningsstöd i matematik och svenska i årskurs 1.

Camilla Waltersson Grönvall, Moderaternas skolpolitiska talesperson.
Foto: Sylvia Rezanja

– Ju tidigare ett särskilt behov av stöd upptäcks, desto bättre. En annan viktig sak vi arbetar för är att svenska som andra språk ska bli obligatoriskt på lärarutbildningen. Skolan har alltid varit en spegel av samhället, när samhället blir mer komplext påverkar det lärarrollen i samma utsträckning. Därför måste lärarutbildningen följa med sin tid och rusta studenterna för den verklighet de kommer att möta som färdiga lärare, fastslår Camilla Waltersson Grönvall.

Grundskolelärarnas råd till utbildningsministern

Lönen är en viktig faktor – av ekonomiska skäl och för att känna sig uppskattad. Inställningen bland ett slumpmässigt urval grundskolelärare är inget undantag. Hälften av lärarna skulle prioritera höjd lön om de satt som utbildningsminister. Mindre administration, möjlighet att kunna lägga mer tid på undervisning och fler lärare respektive färre elever per klass var andra prioriterade frågor.

VIKTIGASTE PRIORITERINGARNA

TEXT HANNA ENGSTRÖM

Lönefrågan dominerade tydligt och dök upp i vartannat enkätsvar. Samtidigt genomsyrades undersökningen av en önskan att kunna ägna sig åt kärnan i läraryrket. Mindre administration, utökade resurser och bättre uppbackning var återkommande svar på frågan "Om du skulle vara utbildningsminister, vilka beslut skulle du prioritera då?"

"Låt lärare vara lärare"

Ett flertal lärare nämner hög arbetsbelastning. I synnerhet administrativa uppgifter upplevs som betungande och

tidskrävande. Det finns en uttrycklig önskan om att få "utföra kärnuppgifter". Ofta förväntas lärarna ta sig an en mängd olika arbetsuppgifter – dokumentering, administrativa sysslor, it-support, konflikthantering, att vakta på raster – allt detta utan att undervisningen får bli lidande. För mycket administration och hög arbetsbelastning togs upp 46 respektive 31 gånger. Tillsammans utgör de en fjärdedel av svaren. En lärare skrev bestämt: "Låt mig få undervisa!"

Fler vuxna, färre barn

Nästa viktiga punkt, som utgjorde en lika stor del av svarsfrekvensen som ovanstående, var en önskan om att ha fler lärare eller färre elever per klass. Dessutom uttryckte man ett behov av

Lärarnas råd till utbildningsminister Gustav Fridolin.
Foto: Fredrik Hjerling

fler vuxna i skolan, inte bara lärare. Personal såsom fritidsledare, kuratorer och speciallärare spelar en viktig roll och underlättar för lärarna då de kan fokusera mer på undervisningen. I synnerhet resurser till barn med särskilda behov ses som viktigt. Bättre arbetsmiljö och ökade anslag till skolan nämns av flera lärare. Att förstärka skolan kommer också upp som förslag.

Höj statusen och ge mandat

Slutligen vill lärarna se att statusen på yrket höjs och att man som lärare får utrymme att verka i sin yrkesroll. Man vill kunna ställa krav på både elever

och vårdnadshavare. Det handlar om att öka förtroendet för lärarna och att de får befogenhet att undervisa och kan ställa krav.

FEM I TOPP

Fem i topp bland önskvärda åtgärder

1. Höjd lön
2. Sänkt arbetsbelastning och minskad administration
3. Fler lärare och vuxna i skolan
4. Färre elever i klasserna
5. Ökad status för läraryrket

Högre lön stärker läraryrkets attraktionskraft

Högre lön, bättre löneutveckling och mer tid åt undervisning. Det är enligt grundskolelärarna 3 viktiga faktorer som skulle göra deras yrke mer attraktivt. Det visar en färsk undersökning bland slumpmässigt utvalda grundskolelärare.

LÄRARYRKETS ATTRAKTIVITET

TEXT ANNIKA WIHLBORG

– Det är inte överraskande att 86 procent av lärarna anger högre lön och 80 procent en bättre löneutveckling som de viktigaste faktorerna för att öka läraryrkets attraktivitet. Lärarlönerna har släpat efter under alldeles för lång tid och även om det börjar rättas till så motsvarar inte löneläget varken utbildningens längd eller yrkesansvaret. Undersökningsresultatet speglar överlag de undersökningar vi själva genomfört. Lärarnas svar bekräftar också det jag får höra när jag träffar lärare runtom i landet: lönen måste upp, arbetsbelastningen ner och tiden för att planera och utveckla undervisningen måste säkras, säger Lärarförbundets ordförande Johanna Jaara Åstrand.

Hon efterlyser bland annat ett nationellt forsknings- och utvecklingscenter som tar ett helhetsgrepp om

lärares livslånga kompetensutveckling. Att stärka alla lärares rätt till kontinuerlig kompetensutveckling är även det en nyckelfråga i arbetet med att stärka yrkets attraktivitet. Ytterligare en strategiskt viktig fråga för grundskolläraryrkets framtid är, enligt Johanna Jaara Åstrand, att den nationella digitaliseringsstrategin behöver få genomslag i skolorna så lärare ges utökade möjligheter att använda digitala verktyg i sin undervisning.

Pedagogik och forskning

En avgörande faktor för att höja läraryrkets status är, enligt Johanna Jaara Åstrand, att hela samhället bestämmer sig för vilken inställning de vill ha till lärarkåren.

– En faktor som kan bidra till yrkets status på sikt är en närmare och mer självklar koppling mellan den pedagogiska verksamheten och forskning på området. Ytterligare en nyckelfaktor för yrkets status är att politiker ger skolledare och lärare mandat och

Johanna Jaara Åstrand,
ordförande Lärarförbundet.
Foto: Mikael Johansson/Lärarförbundet

förtroende att agera utifrån sin profession och lita på vår yrkeskunskap, säger hon.

De mest betydelsefulla ambassadörerna för läraryrket är förstås lärarna själva. När de är nöjda med sitt yrkesval och med stolthet kan beskriva sin yrkesvardag kan de agera ambassadörer och få fler att vilja satsa på läraryrket.

– Lönen är förstås en mycket viktig fråga för läraryrkets kort- och långsiktiga status bland såväl befintliga som presumtiva lärare. Vi vet att löneläget

att många lärare känner sig frustrerade när de fastnar i arbetsuppgifter som inte relaterar till den pedagogiska verksamheten.

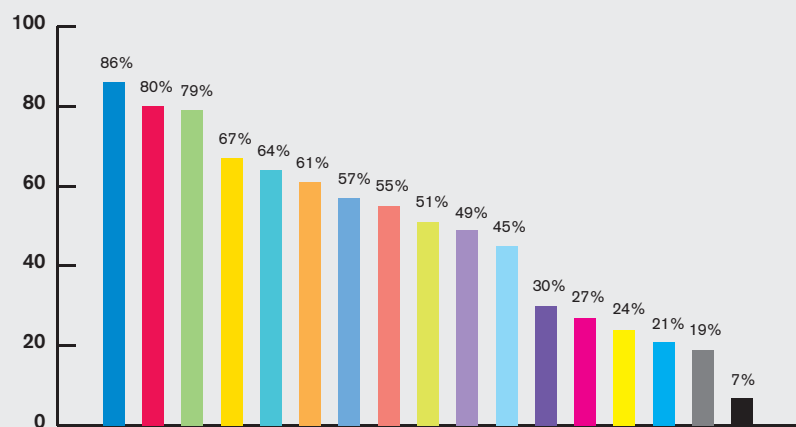
– Det finns en omfattande yrkesstolthet i lärarkåren som förtjänar att få blomma ut. Som lärare vet du vilken skillnad du kan göra när rätt förutsättningar finns på plats. Genom att visa tillit till lärarnas kompetens och förmåga att avgöra vilka resurser och insatser som krävs för att samtliga elever ska kunna utvecklas och ta till sig den undervisning som bedrivs, så kommer kunskapsresultaten att vända. Skiljelinjen mellan politikens och professionens ansvar måste tydliggöras. Politiker har en viktig uppgift i att försäkra sig om att rätt förutsättningar finns på plats och följa upp verksamheten. Skolledares och lärares bedömningar av exempelvis specialpedagogiska insatser måste tas på större allvar så varje elev kan få den undervisning och det stöd den har rätt till, säger Johanna Jaara Åstrand.

För att vara en attraktiv lärarbetsgivare så handlar det lika mycket om att värna nuvarande lärare som att attrahera nya, och ska det lyckas måste lärare värdesättas betydligt högre än idag.

– För att komma tillrätta med löneutvecklingen för alla lärare krävs att politiker, kommuner och fristående skolor är beredda att agera långsiktigt och genomföra de prioriteringar som krävs. En proaktiv, medveten lönepolitik och personalpolitik som visar att man värnar om och värdesätter sin lärarkår högre behövs definitivt, säger Johanna Jaara Åstrand.

VAD SKULLE GÖRA DITT ARBETE MER ATTRAKTIVT?

Vad anser du skulle göra ditt arbete som grundskolelärare mer attraktivt?

”Det finns en omfattande yrkesstolthet i lärarkåren som förtjänar att få blomma ut

är den enskilt mest avgörande skälet till varför unga väljer bort yrket och lärare väljer att lämna yrket innan pensionsåldern. I undersökningsresultatet antyder många lärare också att de känner sig pressade av den höga arbetsbelastningen, i synnerhet av arbetsuppgifter som inte har med den pedagogiska verksamheten att göra. Mer måste göras för att avlasta lärarna och minska belastningen, säger Johanna Jaara Åstrand.

Tillvarata lärarnas yrkesstolthet

Hon menar att administrativa lärarassistenter kan bidra till att avlasta lärarna så de kan ägna mer tid åt att utveckla undervisningen, och tillägger

Alla skolor måste få rätt förutsättningar att lyckas

– I framtidens grundskola hoppas jag att vi lyckats bryta den segregation som finns idag. Förhoppningen är också att morgondagens skola har återfått sin rättmätiga auktoritet i samhället, säger Inger Pripp, grundskoledirektör i Stockholms stad.

GRUNDSKOLANS FRAMTID

TEXT ANETTE BODINGER

Segregationen i Stockholm har ökat snabbt under senare år. Något som inte minst påverkar skolorna i kommunen.

– Vårt viktigaste uppdrag är att se till att alla elever oavsett bakgrund och socioekonomiska förutsättningar når de uppsatta målen. För att klara detta behöver vi vara en attraktiv arbetsgivare och kunna attrahera duktiga medarbetare, såväl skolledare som lärare och andra pedagoger samt övrig personal, säger Inger Pripp.

De ökade samhällsklyftorna menar hon har försvårat för skolorna att klara sitt uppdrag.

– Därför måste vi våga pröva något nytt, vilket kräver ett öppet och tillåtande klimat och en organisation där vi lär av varandra.

Den senaste tidens ökade andel nyanlända elever har inneburit särskilda och ökade krav, inte minst på huvudmännen.

– Det handlar bland annat om hur vi bedriver undervisningen för de som haft skolgång, kontra de som inte har haft det. Ett sätt att öka måluppfyllelsen kan vara undervisning på moders-

Inger Pripp, grundskoledirektör i Stockholms stad.

målet i alla ämnen, förutom i svenska och engelska. Fler lärare som har utbildning i svenska som andraspråk kan vara ett annat sätt att möta den nya verkligheten.

Olika vägar

Inger Pripp påpekar att elever i behov av särskilt stöd är en annan grupp där måluppfyllelsen inte är optimal.

– Vi behöver fler lärare med specialpedagogisk kompetens för att kunna möta elevgruppens speciella behov.

Ett första steg mot att fler elever ska klara målen är att varje skola måste fundera över vad just de har för utmaningar.

– Det måste till en ordentlig analys. Sedan tror jag att krav och förvänt-

ningar måste vara höga. Det kan vara så att vi sätter ribban för lågt, det finns forskning som tyder på att vi över tid har gjort just det.

” Vi behöver fler lärare med specialpedagogisk kompetens för att kunna möta elevgruppens speciella behov

Ett känt faktum är att skolor med god studietradition, där många elever vill prestera bra, också är skolor där de flesta eleverna lyckas fint – eftersom de har goda förebilder.

– Det finns skolor där inte tillräckligt många elever är intresserade av att få bra betyg vilket skapar en negativ trend. Om man inte har med sig en god studietradition hemifrån måste skolan kunna gå in och kompensera eleverna för detta.

Viktigt är också att varje skola måste utforma sin verksamhet utefter de elever de har.

– Vi har en vision om en sammanhållen stad, det kan uppfattas som att alla ska göra lika. Men andemeningen är att vi ska lyckas lika bra med alla. Som grundskoledirektör är en av mina viktigaste uppgifter att se till att alla skolor får rätt förutsättningar att lyckas. Vägen dit kan se olika ut, men målet är detsamma.

Framtidens Karriär – Grundskolelärare

Läs mer om karriärmöjligheter inom grundskolan i kommande utgåva av Framtidens Karriär – Grundskolelärare!

Utkommer mars 2017.

Är ni intresserade av att annonsera? Kontakta oss på info@nextmedia.se

Tre av fyra lärare positiva till förslaget

Enligt en undersökning som Framtidens karriär – Grundskolelärare genomfört bland ett slumpmässigt urval av yrkesverksamma lärare trivs 56 procent av lärarna till viss del med sitt yrke. 50 procent tror sig fortsätta inom yrket fram till pensionen medan 41 procent inte anser sig ha karriär- och utvecklingsmöjligheter i sitt yrke. Däremot är 74 procent positiva till förslaget om lärarassistenter som kan avlasta lärare.

LÄRARNAS SYN PÅ YRKET

TEXT ANNIKA WIHLBORG

– Att 74 procent av lärarna är positiva till förslaget om lärarassistenter överensstämmer med den bild jag har fått. Erfarenheter från exempelvis Storbritannien, där man infört lärarassistenter, visar på många positiva effekter, inte minst för lärarnas möjligheter att fokusera på den pedagogiska verksamheten, säger Matz Nilsson, förbundsordförande i Skolledarna.

Endast 29 procent av lärarna anser att deras särskilda lärarkompetens tillvaratas full ut. Det beror, enligt Matz Nilsson, ofta på att många lärare

tvingas lägga mycket tid på uppgifter som inte kan relateras till deras huvuduppgift: att undervisa och coacha eleverna. Utökade satsningar på elev-

” Erfarenheter från exempelvis Storbritannien, där man infört lärarassistenter, visar på många positiva effekter

hälsa är ytterligare en satsning som kan bidra till att avlasta lärarna, som ofta får hantera problem som i själva verket hör hemma på elevhälsan. Undersökningen visar även att 37 procent av

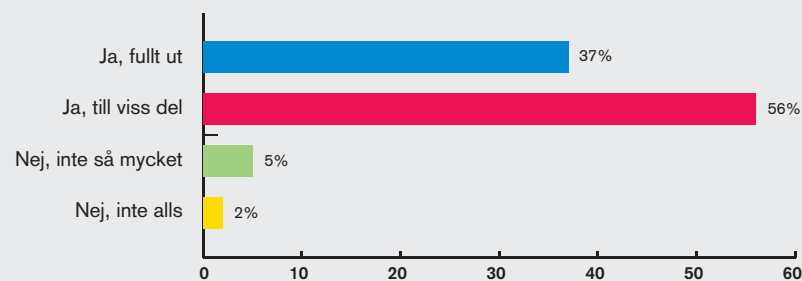
Matz Nilsson, förbundsordförande i Skolledarna.
Foto: Martin Lindeborg

lärarna känner sig uppskattade av sin arbetsgivare.

– Det beror förmodligen på att många rektorer idag är så upptagna med att uppnå skolans lokala mål att

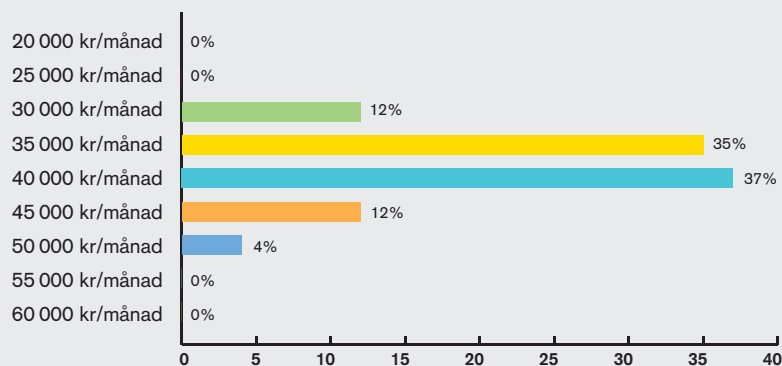
de inte hinner med de traditionella och viktiga skollärouppgifterna, nämligen att stötta och vägleda lärarna i deras pedagogiska arbete. Jag efterlyser därför en ökad ledartäthet och en

TRIVS DU MED DITT ARBETE SOM GRUNDSKOLELÄRARE?

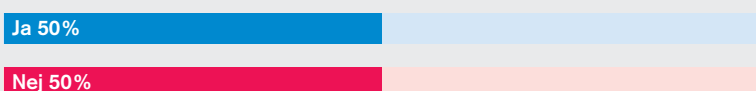
MÅNADSLÖN FÖR EN GRUNDSKOLELÄRARE MED TIO ÅRS ERFARENHET?

Vad anser du är en rimlig månadslön (före skatt) för en grundskolelärare med tio års arbetslivserfarenhet som lärare?

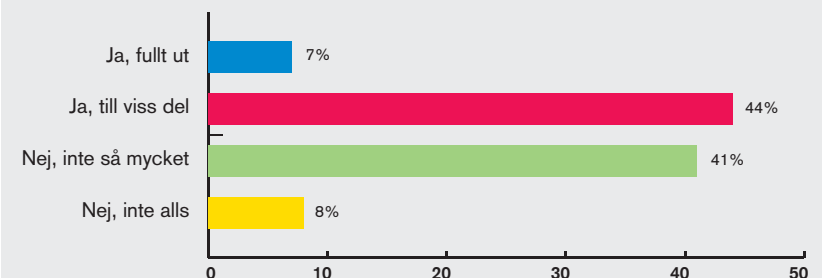
KOMMER DU ATT ARBETA FRAM TILL PENSIONEN?

Tror du att du kommer att arbeta som grundskolelärare fram till pensionen?

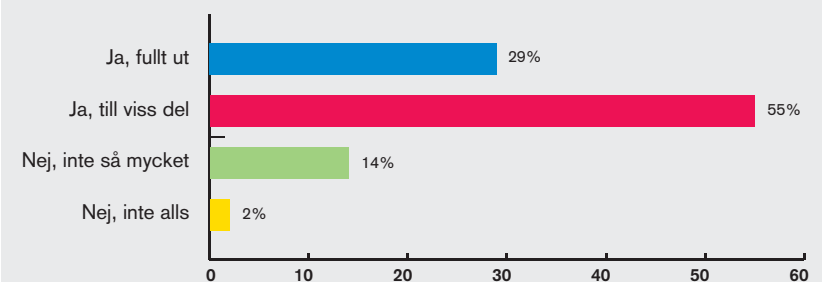

HAR DU KARRIÄR- OCH UTVECKLINGSMÖJLIGHETER SOM LÄRARE?

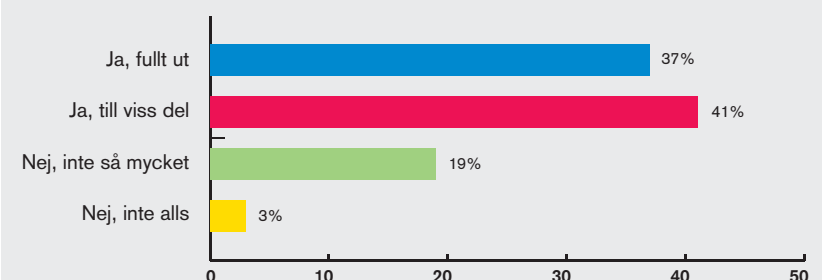
Anser du att du har karriär- och utvecklingsmöjligheter som lärare?

TAS DIN SÄRSKILDA KOMPETENS SOM LÄRARE TILLVARA I DITT ARBETE?

KÄNNER DU DIG UPPSKATTAD AV DIN ARBETSGIVARE?

om lärarassistenter

möjlighet för skollära att i ökad utsträckning ägna sig åt sin ursprungliga roll som pedagogisk ledare, säger Matz Nilsson.

Tillsatt på vetenskaplig grund

Han anser också att nationella riktlinjer kring kompetensutveckling för lärare och skollära kan bidra till att fler lärare kontinuerligt utvecklas i sin yrkesroll och understryker vikten av att staten tar ansvar för att utforma och lansera en sådan strategi. 39 procent av lärarna är positiva eller mycket positiva till den statliga lärarreformen. Att siffran inte är högre beror, enligt Matz Nilsson, på att implementeringen av reformen har missköts på många skolor.

– Det är oerhört viktigt att förstelärartjänster tillsätts på vetenskaplig grund, alltså att lärare som söker en sådan tjänst på ett vetenskapligt sätt

”Det är oerhört viktigt att förstelärartjänster tillsätts på vetenskaplig grund

ska kunna motivera vilket utvecklingsområde de vill fokusera på i sin förstelärarroll. Om rekryteringen till förstelärartjänsterna sker godtyckligt så kan det orsaka missnöje bland övriga lärare, säger han.

ÄR DU POSITIV TILL FÖRSLAGET OM LÄRARASSISTENTER?

Är du positiv till förslaget om lärarassistenter för att avlasta lärarna?

Ja 74%

Nej 12%

Vet ej 14%

HAR DU KÄNT DIG TVUNGEN ATT ARBETA TROTS ATT DU VARIT SJUK?

Har det hänt att du som lärare känt dig tvungen att arbeta trots att du varit sjuk?

Ja 50%

Nej 50%

HUR POSITIV ÄR DU TILL DEN STATLIGA KARRIÄRREFORMEN?

Hur positiv är du till den statliga karriärreformen? (förstelärare och lektor)

Mycket positiv

12%

Ganska positiv

27%

Inte så positiv

31%

Negativ

26%

Vet ej

4%

OM UNDERSÖKNINGEN

Framtidens Karriär – Grundskolelärare har i samarbete med VOC Nordic genomfört en trendundersökning hos ett slumpmässigt urval av grundskolelärare i Sverige. Undersökningen genomfördes 21–23 mars 2016. Den statistiska felmarginalen i undersökningen är 2,5–4,0 procentenheter.

Digitalt lärande – ett intressant utvecklingsspår för lärare

För Cecilia Johansson, lärare i geografi, historia och svenska i årskurs 7–9 vid Helenelundsskolan i Sollentuna, är digitalt lärande ett sätt att utveckla både sig själv och eleverna. 2015 mottog hon första pris i Guldäpplet, ett pris som delas ut till lärare som bidragit till att utveckla skolans digitala lärande.

DIGITALT LÄRANDE

TEXT ANNIKA WILHBORG

Cecilia Johansson mottog Guldäpplet för sitt engagerande och forskningsbaserade arbete med att utveckla de pedagogiska möjligheterna i mötet mellan sociala medier och historieundervisningen. Hon har bland annat använt sig av bloggar som verktyg i historieundervisningen och bloggar själv kring hur hemsidor, sociala medier och bloggar kan integreras i undervisningen.

– Jag har länge varit intresserad av att använda digitala medier i undervisningen och vann 2010 priset Webbstjärnan. Då var det väldigt nytt att använda internet i undervisningen, så

jag provade mig fram med olika metoder och källor. Jag märkte att när eleverna fick blogga som en del av undervisningen så synliggjorde det alla

”Att börja använda mer digitala verktyg innebär att man utvecklas i sin lärarroll

elever. Det tränade även deras empati och förmåga att uttrycka sig, säger Cecilia Johansson.

– När jag provat att låta eleverna blogga som en del av historieundervisningen ökade mitt intresse för att utforska det digitala lärandets möjligheter inom ramen för historieämnet.

Jag gick därför en forskarutbildning i historiska medier. Jag forskade på effekten av att använda bloggar i undervisningen. Det gav mig ny kunskap och inspiration att vidareutveckla arbetet med att använda bloggar som ett pedagogiskt verktyg, säger Cecilia Johansson.

Saknar övergripande satsningar

Hon uppmanar gärna andra lärare att använda internet i allmänhet och sociala medier i synnerhet i undervisningen, men saknar samtidigt mer övergripande satsningar på att utveckla det digitala lärandet. Det skulle innebära att varje enskild lärare inte förutsätts driva utvecklingen på egen hand genom att prova sig fram.

– Att börja använda mer digitala verktyg innebär att man utvecklas i sin lärarroll. För mig är det motiverande att hitta nya metoder att arbeta med digitala medier. På senare tid, när andelen nyanlända elever har ökat, märker jag också att de har ett stort utbyte av just digitalt lärande. Mitt tips till andra lärare som vill inkludera sociala medier

Cecilia Johansson, lärare i geografi, historia och svenska i årskurs 7–9 vid Helenelundsskolan i Sollentuna.

Foto: Bo Helmersson

i sin undervisning är att börja med att skapa en blogg tillsammans med dina elever. Var tydlig med vad du vill åstadkomma med bloggen, vilket budskap bloggen ska förmedla och hur eleverna kan involveras på ett bra sätt, säger Cecilia Johansson.

Inga genvägar för att möta utman

Lönen, att skolan kan behålla bra lärare, att lärare ska kunna fokusera på undervisningen och en rimligare arbetsbelastning är de största utmaningarna inom skolan, enligt lärare som svarat på vår enkät. Men även andra utmaningar lyfts fram.

UTMANINGAR

TEXT CRISTINA LEIFLAND

Bo Jansson, ordförande på Lärarnas Riksförbund, är inte förvånad över resultatet.

– De bekräftar till stor del den bild som vi har. Samtidigt hänger alla de här frågorna ihop, det går egentligen inte att särskilja en fråga från en annan. En åtgärd räcker inte, utan vi

måste arbeta på bred front och det finns inga genvägar, säger han.

Lärarlönerna är en central fråga, men att enbart höja dessa kommer inte att lösa skolans utmaningar, menar Bo Jansson. Om inte andra viktiga faktorer som arbetsbelastning, arbetsmiljö, möjlighet att fokusera på undervisningen och annat förbättras kommer det även fortsättningsvis att vara svårt att behålla duktiga lärare och att attrahera ungdomar att satsa på läraryrket. Det förstärker i sin tur de utmaningar som

skolan står inför och det hela riskerar att bli en negativ spiral.

– Alltför många lärare slutar eller funderar på att sluta och det är för få unga som vill bli lärare. Vi får inte glömma att den drivkraft som får människor att välja läraryrket är oerhört viktig att vårda. Det är ett av de roligaste och viktigaste yrken som finns, men om lärare inte får förutsättningar för att göra ett bra jobb och får uppskattning för detta kommer vi att se fortsatta avhopp och svårigheter att

rekrytera, säger Bo Jansson, som själv arbetat som grundskolelärare i 35 år.

Goda exempel

Det finns exempel på kommuner och andra huvudmän som arbetar mycket konstruktivt med dessa frågor och där man prövar olika modeller med lärarassistenter, utvecklingslärare och annat, framhåller Bo Jansson.

– Lärarassistenter är ett utmärkt exempel på en bra, konkret åtgärd som kan leda till stora omedelbara förbättringar för lärarnas villkor, samtidigt som det kan vara en bra introduktion in i yrket för ungdomar och nyanlända.

En annan viktig åtgärd är att värna om lärares befogenheter och att huvudmän står upp för sina lärare tydligare än vad som ibland sker idag, anser han.

– Vi ser en oroväckande utveckling där allt fler lärare anmäls när de försöker upprätthålla ordning i klassrum-

” Vi får inte glömma att den drivkraft som får människor att välja läraryrket är oerhört viktig att vårda

met. Ibland är lärare väldigt ensamma och får inte det stöd som de har rätt att förvänta sig av sin arbetsgivare. Det finns ibland en ängslighet hos skolledning och huvudmän och detta kan slå hårt mot lärare.

Han tycker att det finns en krismedvetenhet hos beslutsfattare på olika nivåer, men menar att det är bråttom att se resultat av förbättringsåtgärder. Det räcker inte med att diskutera problem och utmaningar.

– Tidigare sågs skolan litegrann som ett särintresse, men idag upplever jag att de flesta politiker är mycket bekymrade över lärarbristen och elevers fallande resultat och att det verkligen finns en vilja att ta itu med det. Samtidigt efterlyser många lärare konkreta och snabba åtgärder. De lärare som funderar på att sluta nu är inte hjälpta av att det ska bli bättre i en avlägsen framtid.

Utbildningskvalitet

Sofia Larsen, för- och grundskolechef på Academedia och ordförande i riksdagens utbildningsutskott 2006-2010, tycker också att enkätresultaten stämmer väl överens med den bild hon får av lärare. Själv vill hon lyfta fram en av de

Bo Jansson, ordförande på Lärarnas Riksförbund.
Foto: Gustaf Andersson

ingar

utmaningar som ligger lite längre ned bland staplarna som en av de viktigaste frågorna: att lärare ska kunna hålla tillräckligt hög utbildningskvalitet.

– Det är det som händer i klassrummet, i interaktionen mellan lärare och

”Ledarskapet är nyckeln till en bra verksamhet, oavsett vilken arbetsplats det gäller

elev, som är grundbulten i utbildningsuppdraget. Här menar jag att man behöver lägga krutet i förbättringsarbetet. Det behövs forskningsbaserade undervisningsmodeller och utvärderingsmetoder för att ta förbättringsarbetet till nästa steg, säger hon.

Att attrahera duktiga lärare och stärka ledarskapet i grundskolan är två andra centrala frågor, enligt Sofia Larsen.

– Ledarskapet är nyckeln till en bra verksamhet, oavsett vilken arbetsplats det gäller. Det är också väsentligt för rekryteringen av nya medarbetare. Politiker måste också låta bli att detaljstyra skolan och istället tillåta ett mått av lokalt beslutsfattande. Om skolledning och huvudmän ska kunna göra ett bra jobb krävs att de ska kunna hitta egna lösningar på utmaningar, även om de långsiktiga spelreglerna skapas på politisk nivå, säger hon.

Tydlig styrkedja

Sofia Larsen menar att det fria skolvalet är här för att stanna och att friskolorna bidrar med mer än bara mångfald.

Sofia Larsen, för- och grundskolechef på Academedia.
Foto: Lena Dahlström

Det finns en hel del för offentliga huvudmän att lära av friskolornas sätt att arbeta.

– Friskolor har ofta en tydligare styrning och kortare avstånd för olika beslut. Det underlättar ofta utvecklingsarbetet. Från friskolans sida vill vi

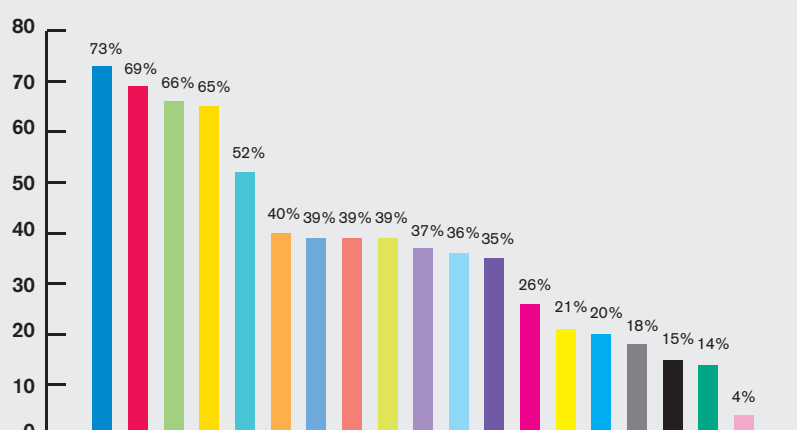
vara med och bidra med en öppen dialog för en bättre skola i Sverige, säger Sofia Larsen och tillägger:

– Även om den svenska skolan står inför en rad utmaningar och det inte finns någon tvekan om att läget på vissa håll är allvarligt får vi inte glömma

att mycket fungerar väldigt bra. Det gäller ju också att skapa och vårda en positiv kultur kring skolan och den förbättringsvilja som faktiskt finns. Vi inom skolan ska vara stolta över det goda arbete som görs och det engagemang som så många visar.

VILKA ÄR DE STÖRSTA UTMANINGARNA DE KOMMANDE ÅREN?

Vilka är de största utmaningarna/viktigaste frågorna för grundskolan under de kommande åren?

- Lönevillkoren för lärarna
- Behålla bra lärare inom grundskolan
- Att lärare ska kunna fokusera mer på undervisning
- Arbetsbelastningen för lärarna
- Attrahera nya lärare till grundskolan
- Arbetsmiljön
- Få alla elever med särskilda behov att nå målen
- Ordning och arbetsro i klassrummet
- Resursbrist
- Att hålla tillräckligt hög undervisningskvalitet
- Det stora antalet ensamkommande barn och ungdomar
- Att förstatliga grundskolan
- Få elever med annat förstaspråk att nå målen
- Ledarskapet inom grundskolan
- Långsiktiga spelregler för grundskolan
- It-utvecklingen och digitaliseringen
- Karriär- och utvecklingsmöjligheter för lärarna
- Att ge lärare större befogenheter och ansvar
- Annat

Viktigt stå upp för lärarnas kompetens och skicklighet

– Skolorna har en stor utmaning i att ha kompetent personal och ge lärare förutsättningar för att hänga med i den utveckling som sker, säger Ulrika Lundqvist, enhetschef på Skolverkets förskole- och grundskoleenhet.

SKOLVERKET

TEXT ANETTE BODINGER

Många kommuner står under de närmaste åren inför stora utmaningar när det kommer till rekrytering av behöriga lärare.

– Som lärare ska du kunna sätta betyg, välja läromedel, anpassa arbetssätt och pedagogik efter de elever du har, osv. Hela konstruktionen bygger på att vi har välutbildade lärare. Om en skola har väldigt många icke behöriga lärare blir belastningen på de som är utbildade väldigt stor, säger Ulrika Lundqvist.

Ett sätt att möta utmaningen, förutom att få fler att utbilda sig till lärare,

är att göra det attraktivt att stanna kvar i yrket.

– Jag tror det är viktigt att fortsätta utveckla olika möjligheter att göra karriär som lärare utan att behöva lämna undervisningen.

Lärarnas status i Sverige är lägre än i många andra länder. Här menar Ulrika Lundqvist att en viktig del i arbetet med att höja statusen på yrket handlar om att lärarna själva måste stå upp för sin kompetens och skicklighet.

– Vikten av att ha välutbildade lärare i skolan måste tydliggöras. Att ta in utbildad arbetskraft ger signaler om att läraryrket är ett jobb som vem som helst kan utföra. Det är klart att en sådan inställning gör något med statusen.

Trendbrott

Även om lärarprofessionen ofta framställs som ett yrke med låg lön och status har Ulrika Lundqvist stora förhoppningar om att det ska hända något på den fronten.

– Det finns en hel del statliga satsningar på kompetensutveckling och riktade insatser i form av nationellt

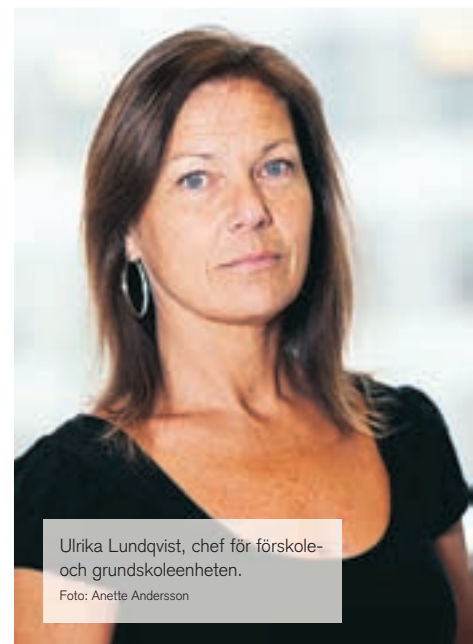
stöd för att öka förutsättningarna för lärare att vända den negativa trenden med sjunkande kunskapsresultat. Samtidigt är det viktigt att lyfta fram att vi redan idag har

”Jag hoppas att framtidens skola ska vara en skola som har förmåga att se till de enskilda individerna

många skolor med oerhört skickliga lärare som gör ett fantastiskt fint arbete. Jag vet att många lärare inte delar den bild av läraryrket som ofta ges i medierna.

Morgondagens grundskola ser hon som en skola som står stadigt och tryggt kan luta sig mot väl utarbetade och fungerande läroplaner.

– Jag hoppas att framtidens skola ska vara en skola som har förmåga att se till de enskilda individerna och där eleverna får en utbildning för det

Ulrika Lundqvist, chef för förskole- och grundskoleenheten.

Foto: Anette Andersson

samhälle de lever och ska leva i. För att klara det krävs välutbildade lärare och bra styrdokument som bidrar till att samhället kan vara stolta över sin skola.

Framtidens Karriär – Lärare

Du kan även läsa våra karriär-tidningar för lärare på webben:
www.lararkarriar.se

Är ni intresserade av att annonsera?
Kontakta oss på info@nextmedia.se

KVA hyllar lärare för naturvetenskapliga insatser

Varje år delar Kungliga Vetenskapsakademien ut fyra priser till lärare som genom entusiasm, nya idéer och engagerande arbete väcker elevers intresse för matematik, fysik, kemi, biologi, naturkunskap och NO. Två av dessa lärare återfinns i grundskolorna.

PRISBELÖNTA LÄRARE

TEXT CHRISTINA B. WINROTH

För Jenny Wickholm är utmärkelsen ett fint kvitto på att hennes engagemang och arbete som förstelärare, med ansvar för NO-undervisningen i samtliga fjärdeklasser, uppmärksammats. På frågan hur hon lyckats fånga elevernas intresse för NO-ämnena, svarar hon:

– Gillar man det man håller på med, blir det ganska lätt att vara kreativ,

”Gillar man det man håller på med, blir det ganska lätt att vara kreativ, engagerad och drivande

engagerad och drivande. Det klassen ska lära sig är minst lika intressant för mig själv som för mina elever. I fjärde klass är eleverna dessutom fortfarande väldigt vetgiriga. Det tillsammans med min egen inneboende nyfikenhet driver mig att hela tiden utforska nya

Jenny Wickholm, förstelärare på Sigfridsborgs skola i Nacka.

Jenny Jansson, förstelärare på Kyrkskolan i Ludvika.
Foto: Peter Ohlsson

vägar för att fostra till fortsatt nyfikenhet inför sin omvärld där NO-ämnena har en central plats, konstaterar Jenny Wickholm.

Modern teknik

Genom att använda modern teknik, som att koppla upp ett mikroskop mot en interaktiv tavla bygger Jenny exempelvis bort svårigheten att själv hantera ett litet mikroskop.

– På tavlan kan vi zooma in och tillsammans studera och prata om det vi ser. Här till finns idag många fina digitala modeller som kan åskådliggöra naturvetenskapliga företeelser som planeternas och månarnas rörelser, deras inbördes förhållande och hur allt hänger ihop med årstidsväxlingarna.

Med hjälp av surfplattor gör eleverna också egna filmer om olika naturvetenskapliga fenomen.

– Om du ska förklara något för andra, måste du först själv förstå hur saker och ting hänger ihop. Film är lättillgängligt och är dessutom enkelt att spola fram och tillbaka och se återupprepade tillfällen. Det främjar inläringen. När det kommer till kraft och rörelse finns det appar som gör att eleverna kan hoppa från gungan med mobilen i fickan för att sedan kunna avläsa resultatet. Det lyfter elevernas

känsla av att vara riktiga vetenskapsmän som utforskar världen. Kan vi behålla och utveckla elevernas nyfikenhet blir det inte svårt att bedriva NO-undervisning, fastslår Jenny Wickholm.

Rymdforskning

Jenny Jansson är den andra av de två pristagarna, och även hon förstelärare

”Det är i klassrummet som utvecklingen sker, det vill jag inte lämna

i grundskolan. I sina högstadielklasser har hon bokstavligen tagit fysikundervisningen till nya höjder. Från att ha ägnat elevens val åt att låta ungdomarna ta en jägarexamen, och härigenom fånga intresse och leka fram läs- och skrivlust, har Jenny bland annat utvecklat undervisningen till att omfatta ett samarbete med ESA, European Space Agency.

– Genom själv få delta i en av ESA:s lärarfortbildningar vid Universitet i Nordland, där jag studerar fysik på deltid, har mitt didaktiska tänk fått ännu mer bärkraft. Som exempel skjut vi med hjälp av tryckluft upp rake-

ter. Vi har också byggt farkoster för att skydda äggs nedflygningar från höga platser.

Listan över Jennys innovativa undervisning kan göras lång men omfattar bland annat att hennes elever kunnat se och prata med ESA-astronauten Samantha Cristoforetti, svävandes på rymdstationen ISS i direktsändning. I maj ska det arrangeras tivolfysik på Ludvika marknad. Idén fick Jenny då skolan förra hösten deltog vid ett liknande projekt på Liseberg där karuseller användes som laborationsutrustning.

Tivolfysik

– Under två timmar kommer vi att hyra nöjesfältet för att låta samtliga åttondeklassare i kommunens få laborera i karusellerna. Vi tittar på kraft, rörelse och ska även ha ett lottstånd med chokladhjul för att känna på sannolikhetslära.

För att utveckla undervisningen ytterligare, och göra lite större avtryck, skulle Jenny absolut kunna tänka sig att forska lite i naturvetenskaplig didaktik.

– Det är i klassrummet som utvecklingen sker, det vill jag inte lämna. Men en delad tjänst mellan undervisning och forskning, där jag med rätt handledare kan blicka framåt, vore väldigt spännande, avslutar Jenny Jansson. ■

Utvecklas i din pedagogiska roll

Pernilla ansvarar för språkutvecklande undervisning på Kungsholmens grundskola

Pernilla Lundenmark är lärare i svenska, svenska som andraspråk och engelska samt förstelärare med inriktning mot språkutvecklande arbetssätt på Kungsholmens grundskola. För henne är möjligheten att arbeta ämnesöverskridande med språkutveckling en spännande karriärväg.

– Kungsholmens grundskola är en F–9-skola med drygt 900 elever. Jag arbetar i huvudsak med årskurserna 6–9. Som förstelärare i språkutvecklande arbetssätt har jag ansvar för att synliggöra, bekräfta och utveckla de arbetssätt som tillämpas här. Jag fungerar också som en språkutvecklingsresurs för hela skolan, berättar Pernilla Lundenmark.

Pernilla jobbade tidigare under många år i Norra Botkyrka, de sista åren som förstelärare i språkutvecklande arbetssätt. Den erfarenheten har hon med sig i sitt arbete i Stockholms stad.

Pernilla Lundenmark på Kungsholmens grundskola.

– Att arbeta i en stor organisation som i Stockholms stad, ger mig tillfälle att fördjupa mitt arbete

inom språkutveckling och dra nytta av mina tidigare erfarenheter. Jag utvecklas som lärare och inspireras

av utmaningar som att vara med om att utveckla skolans verksamhet och att leda kollegial ämnesutveckling, säger hon.

Handledare för Läslyftet

– Arbetsklimatet präglas i hög grad av öppenhet, nyfikenhet och kollegialt lärande. Här är jag alltid välkommen i andra lärares klassrum för att hjälpa till med att utveckla undervisningen och ge stöd och skapa innehåll för det kollegiala lärandet, frågor som berör Läslyftet och ett språkutvecklande arbetssätt, säger Pernilla Lundenmark.

– En central del i Läslyftet är ju att ta vara på kollegors erfarenheter; diskutera, analysera och reflektera över didaktiska frågor och sin egen och andras undervisning. Därigenom kan vi åstadkomma den dynamik som mötet mellan lärare, och mellan lärare och elever, skapar. Det utvecklar en jämlik och hållbar skola, säger hon.

Stefan och Maria trivs på Enbacksskolan i Tensta

För Stefan Ljungdahl, lärare för årskurs 7–9, arbetslagsledare och förstelärare i svenska och svenska som andraspråk på Enbacksskolan i Tensta, var försteläraryuppdraget en bekräftelse på det engagemang han lägger ner i sitt yrke och den kompetens han tillgodogjort sig under årens lopp. I hans uppdrag ingår även ett särskilt utvecklingsansvar kring betyg och bedömning på hela Enbacksskolan.

– Jag har varit yrkesverksam som lärare i Tensta i tjugosju år. Jag har arbetat här i hela min karriär och sannolikheten är stor att jag stannar i många år till. Det är spännande och utmanande att arbeta i Tensta, jag känner verkligen att jag gör skillnad för eleverna och har dessutom haft förmånen att följa flera generationers elever, säger Stefan Ljungdahl.

Låg personalomsättning

– Många faktorer bidrar till att jag trivs på Enbacksskolan. I mitt arbetslag är personalomsättningen mycket låg, vilket bidrar till en hög kontinuitet. Sammanhållningen och erfarenhetsutbytet oss lärare emellan är mycket bra och jag har stor frihet att planera mitt eget arbete, säger Stefan Ljungdahl.

Genom åren har han deltagit i flera utvecklingsprojekt och gått många kurser, exempelvis en kurs i hur man kan förse nyanlända barn och ungdomar

med kognitivt utvecklande uppgifter, även om deras svenskkunskaper inte är så välutvecklade.

En bra utvecklingsplattform

Maria Nerman, som är F–3-lärare på Enbacksskolan, har ett brinnande intresse för barns språkutveckling och svenska som andraspråk. När hon gjorde sin VFU på Enbacksskolan i slutet av lärarutbildningen kände hon direkt att det var rätt skola för henne. Sedan augusti 2015 är hon förstelärare med inriktning mot bedömning av svenska som andraspråk och svenska för lägre åldrar.

– För mig är Enbacksskolan en jättebra utvecklingsplattform. Jag har varit delaktig i flera utvecklingsprojekt, exempelvis arbetet med att implementera skolans språkutvecklande arbetssätt. På Enbacksskolan har jag verkligen fått utvecklas inom mina främsta intresse-

Stefan Ljungdahl och Maria Nerman på Enbacksskolan i Tensta.

områden: språkutveckling och svenska som andraspråk, säger Maria Nerman.

Trivs med trelärarsystem

På Enbacksskolan arbetar man utifrån ett trelärarsystem, vilket innebär att tre lärare delar på ansvaret för varje årskurs, som i sin tur består av två grupper. Maria Nerman trivs med trelärarsystemet eftersom hon tycker om att

samverka med andra lärare i sammanvätsade team.

– Stockholms stad är en trygg och stor arbetsgivare med många olika skolor runtom i hela staden. Det innebär att samma arbetsgivare erbjuder många olika karriärmöjligheter. Genom att handleda och utbilda mina kollegor utvecklar jag även min yrkeskompetens, säger Maria Nerman.

hos Stockholms stad

Karin driver utvecklingen av det språkutvecklande arbetet

Karin Pettersson, som är grundskollärare i årskurs 1–7 samt förstelärare med uppdraget att driva utvecklingen genrepedagogik, ASL (Att Skriva sig till Läsning) och IKT på Kvarnbackaskolan i Kista, drivs av att ständigt utvecklas och växa i sin yrkesroll. Hon har arbetat på Kvarnbackaskolan sedan 2003 och har varvat arbete på lågstadiet och mellanstadiet med att vara verksam som IT-pedagog.

Karin Pettersson uppskattar att dels ingå i ett mindre lärarlag på en lagom stor skola med drygt 300 elever i årskurs 1–7 och samtidigt ingå i ett större sammanhang genom att vara anställd av Stockholms stad, en av Sveriges största arbetsgivare.

– En av fördelarna med att vara en del av en större organisation som Stockholms stad är att det finns många projekt, kurser och pedagogiska satsningar som vi lärare kan engagera oss i och ansöka till, säger Karin Pettersson.

Mångkulturell miljö utvecklande

– Att arbeta på en skola i ett mångkulturellt område som Kista tillför många mervärden. Visst kan det stundtals vara utmanande, men det är också oerhört utvecklande att vara yrkesverksam i en så mångkulturell miljö. I klassen som jag är klasslärare för finns till exempel tjugotre elever som tillsammans representerar arton nationaliteter, så det här är i allra högsta grad en miljö som präglas av mångfald, säger Karin Pettersson.

Kvarnbackaskolans pedagogiska arbete präglas av IKT, inkludering och genrepedagogik. De tre utvecklingsområdena matchar Karin Petterssons egna intresseområden och värderingar som lärare.

– Jag tilltalas av långsiktigheten i Kvarnbackaskolans pedagogiska satsningar. Här finns också tillräckliga lärarresurser och den personaltäthet som krävs för att vi ska kunna göra ett riktigt bra pedagogiskt arbete. Stockholms stad erbjuder verkligen rätt förutsättningar för lärare som vill utvecklas på olika sätt, säger Karin Pettersson.

I hennes försteläraryppdrag ingår bland annat att föreläsa och utbilda kollegor på Kvarnbackaskolan. Hon håller även i utbildning på andra skolor och föreläser på konferenser och utbildningsdagar.

– Jag medverkar regelbundet på mässor och utbildningsdagar med fokus på bland annat genrepedagogik. Jag föreläser inom ämnesdidaktik på lärarutbildningen på Stockholms universitet och utbildar kollegor kring ASL, genrepedagogik och IKT, säger Karin Pettersson.

Karin Pettersson
på Kvarnbackaskolan i Kista.

Sheila Gloppestad
på Sätterskolan.

Sheila utvecklar verksamheten för Sätterskolans nyanlända elever

Sheila Gloppestad, förstelärare i svenska som andraspråk med särskilt ansvar för samordningen av nyanlända elever, kom till Sätterskolan i januari 2015, efter att ha arbetat i många år i Botkyrka kommun. Möjligheten att få arbeta med nyanlända elever och skolutveckling med fokus på svenska som andraspråk bidrog till att hon valde Stockholms stad.

Som samordnare för nyanlända fungerar Sheila Gloppestad som skolledningens förlängda arm med fokus på just nyanlända. Hon ansvarar för inskrivning samt kartläggning av elevernas kunskaper och lotsar därefter eleverna in i den svenska skolan, i samarbete med modersmålslärare, studiehandledare och ämneslärare. Försteläraryppdraget inkluderar även ett ansvar för Sätterskolans utvecklingsarbete inom språkutvecklande arbetssätt. Dessutom är Sheila Gloppestad mentor och lärare i svenska som andraspråk för en förberedelseklass med elever i årskurs 7–9.

– Jag tog lärarexamen 1977 och har sedan dess arbetat med nyanlända elever i många olika former, direktinkludering och som nu i förberedelse-

klass. Att arbeta med nyanlända är förmodligen det allra roligaste och mest utvecklande läraryrke man kan ha, säger Sheila Gloppestad.

Hög ambitionsnivå

– För mig som tidigare arbetat i en medelstor kommun känns det roligt att komma till Stockholms stad. Staden har höga ambitioner för skolan och investerar verkligen i de personella och materiella resurser som behövs för att undervisningen ska ha en genomgående hög kvalitetsnivå. För mig som drivs av att delta i och driva pedagogiska utvecklingsprojekt har Stockholms stad hur mycket som helst att erbjuda. Staden uppmuntrar mig att ta del av de föreläsningar, kurser och symposier som erbjuds, säger Sheila Gloppestad.

Som lärare i Stockholms stad har du möjlighet att utvecklas i din pedagogiska roll och göra karriär inom läraryrket. Du får tillgång till kompetensutveckling, nätverk och seminarier. Du kan bli VFU-handledare, utvecklingslärare, förstelärare, lektor och forskare. Du får också möjlighet att röra dig inom en stor organisation, Stockholms stad har

144 kommunala grundskolor. Många av dem har även fritidshem, förskoleklass och grundsärskola. Därmed får du som lärare tillgång till en bred skara skolor med en mångfald av pedagogisk utveckling. Alla lärare i Stockholms stad har också tillgång till aktuell forskning och senaste nytt inom utbildningsfrågor.

Stockholms stad
Utbildningsförvaltningen
Box 22049, 104 22 Stockholm
Besök: Hantverkargatan 2 F
Tel: 08-508 330 00
www.stockholm.se

**Stockholms
stad**

"Här finns en uttalad vilja till samarbete över alla gränser"

I Stenungsunds kommun är det samarbete som gäller. Här görs saker tillsammans, vilket skapar förutsättningar för en god arbetsmiljö – för både lärare och elever.

– Här är vi en personalstyrka, oavsett arbetsuppgift. Alla är lika viktiga, säger läraren Jenny Lind.

Efter tio år som lärare i hem- och konsumentkunskap, matematik och samhällskunskap på en skola i en annan kommun började Jenny Lind att arbeta i Stenungsund.

– Jag sökte mig hit eftersom Stenungsund är en kommun där man tydligt ser kopplingen mellan verklighet och skola. Här finns en uttalad vilja till samarbete som genomsyrar hela verksamheten. Det, i kombination med att man satsar på de praktisk-estetiska ämnena, fick mig att söka hit. Efter snart ett år som hem- och konsumentkunskapslärare i kommunen vet jag att jag hamnat helt rätt.

Johanna Hübinette, som varit lärare sedan 2001 och jobbat inom skolorna i Stenungsund sedan 2002, har inte sett någon anledning till att byta arbetsgivare.

– Jag har hela tiden fått nya utvecklingsmöjligheter och utmaningar. Un-

der de gångna åren har det bland annat varit stora satsningar dels på det digitala, dels på bedömning och pedagogiska frågor. Det finns en uttalad vilja om ständig förbättring i skolverksamheten vilket gör att vi lärare hela tiden fortsätter att utvecklas.

För Jenny Lind togs frågan om personlig vidareutveckling upp i ett tidigt skede.

– Jag tillfrågades redan som nyanställd om vilka fortbildningar jag var intresserad av och hur jag skulle vilja utvecklas i mitt yrke. Det har bland annat lett fram till att jag nästa termin ska börja läsa till specialpedagog.

Idéutbyte

En stor fördel med att arbeta som lärare inom Stenungsunds kommun är enligt Jenny just det goda samarbete som finns mellan skolorna i kommunen.

Johanna Hübinette och Jenny Lind,
lärare i Stenungsunds kommun.
Foto: Ingela Vågsund

– Vi har regelbundna utvecklingsträffar där lärarna i kommunen möts över studie- och ämnesgränser för att utbyta idéer och tankar. Vi är kollegor fast vi arbetar på olika skolor.

De vackra omgivningarna med havet och naturen nära gör, enligt Johanna, inte saken sämre.

– Stenungsund är en mycket vacker kommun. Vi kan utnyttja läget i undervisningen genom att till exempel gå till havet och göra olika undersökningar. Eftersom vi har ett stort världsledande industrikluster i Stenungsund öppnar det upp för samarbeten med till exempel Molekylverkstan Science center. Jag upplever också att föräldrarna här i kommunen har ett förtroende för skolan, det blir en plattform för ett väldigt bra samarbete mellan hem och skola.

Stenungsunds kommun antog 2014 en ny vision, Vision 2035 Stenungsund "Det goda samhället med framtidstro och utveckling med människan och naturen i centrum". Vi har bredd och spets på de utbildningar vi tillhandahåller. I Stenungsunds kommun utbildar vi världsmedborgare som står väl rustade för framtidens alla utmaningar.

Stenungsunds kommun
Strandvägen 15
444 31 Stenungsund
Tel: 0303-73 00 00
www.stenungsund.se

Stenungsunds kommun

Samarbete för framtidens skola

I Mora är skolan ingen isolerad ö-värld, mer navet kring en rad samarbeten mellan förvaltningar, företag och föreningar. Vasaloppet är sinnebilden för vad man kan åstadkomma om man hjälps åt och det är på den grunden som Mora bygger framtidens skola.

Möjligheternas kommun för ett aktivt liv

Mora är möjligheternas kommun framförallt för den som söker utveckling i sitt arbete och en arbetsgivare som erbjuder variation.

– Du kan välja att arbeta på både små och stora skolor, centralt placerade eller i bymiljö och det är vanligt att kollegorna "jobbar ner" tillsammans, ofta med skidor eller cykel utanför skolknuten,

säger Maria Boork som är biträdande rektor på Morkarlbyhöjdens skola 7–9.

Under åren sedan Lgr11 infördes har Mora satsat stort på implementering och var ett tag ledande i landet på området.

– Nu börjar vi kunna skörda frukterna av det arbetet och vi kan arbeta mer med utveckling och profilering för varje enhet. Vi arbetar för att nyttja närmiljön för utepedagogik men också i arvet efter Anders Zorn med att jobba nära kulturutbudet. Det finns en otroligt stark tradition både kring friluftsliv, konst och musik som vi vill bygga på för våra elevers utveckling, fortsätter Maria Boork.

Genom partnerskap med högskolan Dalarna samverkar man med lärarutbildningarna i Falun och Mora är förstås en attraktiv VFU-arbetsplats.

– Det är glädjande att flera av våra skolor valdes ut som partnerskola, det gör oss uppdaterade på senaste forskning och ger oss möjlighet till spännande samarbete för våra redan verksamma lärare säger Inga-Lena Spansk, skolchef i Mora.

Från stuprör till galentunna

Rektorer i Mora leder sina skolor i ett nära pedagogiskt ledarskap och ambitionen är att skapa förutsättningar för samarbete. Lärarkretsen har av tradition varit organiserat i stuprör där var och en skötte sitt bakom en stängd klassrumsdörr.

– Vi vill gå från stuprör till galentunna, det vill säga till ett arbete där arbetslagen driver sitt arbete som grupp. Lite som kyrkbåtsrodd, en kultursport där 20 personer ror samma båt. Om man

har upplevt farten i en kyrkbåt vet man att äkta samarbete känns i hela kroppen, avslutar Inga-Lena och Maria där de står under Vasaloppsdevisen i Mora.

Inga-Lena Spansk, skolchef i Mora och Maria Boork, biträdande rektor på Morkarlbyhöjdens skola 7–9.
Foto: Lars Berglund

Mora var den kommun i Norra Dalarna som växte snabbast under 2015. Här finns möjligheter till ett aktivt liv både i yrket och privat. Mora kommun är först ut i landet att möta generationsväxlingen och det finns ett behov av de flesta lärargrupper och specialpedagoger. I synnerhet söker man lärare i engelska och teknik för yngre åldrar och moderna språk, matematik och NO för högstadiet.

Barn- och utbildningsförvaltningen
Fredsgatan 16
792 80 Mora
Tel. vxl: 0250-260 00
E-post: barn.utbildning@mora.se
www.mora.se

MORA

”Vi tror på att lärare lär bäst av varandra”

– Lärarprofessionen är inget enmansgöra utan ett yrke där man arbetar tillsammans för att nå resultat hos alla elever. Den hållningen är utmärkande för samtliga skolor inom kommunen, säger Lisa Edholm, skolutvecklare på Barn- och utbildningsförvaltningen i Eskilstuna.

Eskilstuna är en kommun som arbetar aktivt med skolutveckling och uppmuntrar skolor, skolledare och pedagoger att identifiera sina egna utvecklingsbehov. Siktet är inställt på att bygga enheter där deltagarna i så stor utsträckning som möjligt deltar i arbetet med att utforma verksamhet och utvecklingslinje.

– De stödprocesser som finns är till för att skapa ramar för en likvärdighet och ska ses som en hjälp för det fortsatta arbetet och möjliggöra ett kontinuerligt utvecklingsarbete, säger Lisa Edholm.

V-klass är ett aktuellt exempel på en stödprocess som ska stötta arbetet i skolorna. Implementeringen av skolportalen pågår för fullt.

– Vårt arbete med att upphandla en skolportal har pågått under en längre tid, vi har medvetet valt att avvakta och vänta tills vi fann ett verktyg som omfamnar hela vår tanke om utvecklings- och kunskapsuppdraget. Nu är vi snart i mål, eleverna släpptes på lagom till påsklovet och föräldrarna kommer att få tillgång till portalen lagom till skolstarten i höst, säger Lisa Edholm.

Arbetar tillsammans

John Hatties tankar om skolutveckling har haft stort genomslag i alla svenska skolor, så även i Eskilstuna.

– Hans tankar om bland annat kollektiv effektivitet går hand i hand med våra tankar om hur utvecklingen ska bedrivas. Vi tror på att lärare lär bäst av varandra, säger Lisa Edholm.

Ett slående exempel på att saker och ting görs tillsammans på skolorna i Eskilstuna är inriktningen på förstelärartjänsterna.

– Varje skola fick identifiera sina behov och skapade sedan egna förstelärartjänster utifrån det specifika läge skolan befann sig i. Något som lett fram till att vi har en väldigt bredd på våra förstelärare inom kommunen, säger Lisa Edholm.

Lektor att hyra

Eskilstuna håller sig även med något så ovanligt som en kommunanställd

Madelene Thunell, förstelärare på Hällby skola, Lisa Edholm, skolutvecklare på Barn- och utbildningsförvaltningen och Lena Hoelgaard, lektor i matematikdidaktik i Eskilstuna.

Foto: Göran Strandsten

lektor. Lena Hoelgaard, lektor i matematikdidaktik, är anställd på kommunförvaltningen. Skolor som behöver stöttning har sedan möjlighet att hyra in henne för längre eller kortare perioder. Lena Hoelgaards konkreta uppdrag som lektor är att utveckla undervisningen i Eskilstunas skolor.

– Rektorerna meddelar att de behöver hjälp, sedan meddelar förvaltningen vilken skola jag ska vara på. Efter det gör jag i samarbete med rektor på respektive skola upp en plan för hur arbetet i det som skolan behöver hjälp med att utveckla ska bedrivas.

Som lektor arbetar Lena Hoelgaard oftast gentemot lärarna som behöver hjälp i sin undervisning.

– Det kan se lite olika ut beroende vilket stöd lärarna själva känner att de vill ha. Ibland handlar det om individuell handledning, andra gånger kan det handla om att bistå rektorerna i att föra pedagogiska diskussioner och om hur man kan lägga upp sin planering utifrån undervisning, till exempel.

Utvecklingscoacher

Förutom karriärtjänster som förstelärare och lektor är Eskilstuna kommun i färd med att anställa utvecklingscoacher.

– Det är särskilt inrättade utvecklingstjänster på två till tre år som pedagoger, rektorer och biträdande rektorer med flera har möjlighet att söka. Coachuppdragen är inriktade på den typen av kompetens som skolorna behöver här och nu. En gissning är att nyanländas lärande kommer att vara en inriktning, liksom inkludering och delaktighet, säger Lisa Edholm.

Kollegialt lärande

Madelene Thunell, förstelärare på Hällby skola, menar att det tydligt märks att kommunen satt fokus på skolutveckling.

– På Hällby skola har vi en egen skolutvecklingsgrupp som driver ett projekt kring språkutvecklande arbetssätt. Temat, som vi arbetat fram tillsammans, tar avstamp i att man i dagens skola ska arbeta språkutvecklande i alla ämnen. Hittills har det varit svenskämnet som haft det största fokuset på ett språkutvecklande arbete. Nu vill vi öka medvetenheten kring detta hos alla lärare och få till ett språkutvecklande arbete i samtliga ämnen.

Lärarna på Hällbyskolan har skapat grupper som arbetar utifrån Skolverkets läslyft.

– Vi träffas i mindre grupper, läser texter och reflekterar tillsammans utifrån

från egen erfarenhet. Våra tankar kopplar vi sedan till teoretisk grund för att i nästa steg planera arbetsuppgifter som var och en genomför i sin klass och som vi sedan reflekterar över tillsammans. Ett kollegialt lärande när det är som bäst, säger Madelene Thunell.

Eskilstuna har ett strategiskt läge och en integrerad arbetsmarknad mitt i den expansiva Stockholm-Mälaren-regionen. Eskilstuna är en av få städer i landet med en växande befolkning och är Sveriges femtonde största kommun med 100 000 invånare. Här finns kreativa miljöer, entreprenörskap, ett blomstrande kultur- och nöjesliv och härliga rekreativsmöjligheter.

Eskilstuna kommun
Alva Myrdals gata 1
631 86 Eskilstuna
Tel: 016-710 51 03
www.eskilstuna.se

Eskilstuna kommun

I topppresterande Båstad vill lärarna stanna

Båstad rankas som en av landets mest framgångsrika skolkommuner med flera topp-fem-placeringar under 2000-talet. Lärarna pekar på kollegialt lärande och god studiemiljö som viktiga faktorer bakom de goda skolresultaten som ligger över riksgenomsnittet.

– Det är så här en skola ska vara. Den studiemiljö som finns här har formats genom åren, med en hög grad av engagerade och motiverade lärare och pedagoger som möter eleverna på ett bra sätt. Det skapar trygghet och trivsel för varje elev, säger John Brogård, rektor för Strandängsskolan i Båstad.

– Här vill man vara kvar som lärare. Många lärare har arbetat i kommunen länge vilket gör att vi har en trygghet i varandra, poängterar Maria Lejon, förstelärare och NT-utvecklare.

Tar fasta på forskningen

En sak som Båstad har arbetat framgångsrikt med de senaste två läsåren är kollegialt lärande över skolgränserna, framhåller Mikaela Sönnnerstedt Olsberg, utvecklingsledare Barn och skola.

– Vi har tittat på framgångsfaktorer enligt forskningen och arbetat målmedvetet med att utveckla de rätta kompetenserna kring det. När lärare tillsammans med kollegor analyserar och utvärderar sin undervisning leder det till ett bättre resultat hos eleverna. Jag tror det har varit väldigt framgångsrikt att vi har haft ämneskollegor även på de mindre skolorna.

Ett annat område som bidragit till att stärka undervisningen de senaste åren är IKT, berättar Mikaela vidare.

– Vi har gjort en IKT-satsning som genomsyrat verksamheten och som kommer att ta ännu mer fart den närmaste tiden. Där tittar vi på informations- och kommunikationstekniken som ett redskap som stärker lärandet, inte som ett mål i sig.

Lätt att prata med cheferna

Mikaela vill också sätta kommunens skolledare på pluslistan.

– Vi har duktiga skolledare i kommunen. Vissa har varit på plats länge och andra har kommit in ganska nyligen, men de är tydliga med vad de vill med skolan och är närvarande som chefer och som ledare för verksamheten.

– Jag som är pedagog tycker att det är lätt att prata med våra chefer, säger Maria Lejon och tillägger:

Maria Lejon, förstelärare och NT-utvecklare, John Brogård, rektor och Mikaela Sönnnerstedt Olsberg, utvecklingsledare Barn och skola.
Foto: Mikael Bertmar

– På samma sätt som det finns en öppenhet mellan oss lärarkollegor så är det väldigt öppet och högt i tak när det gäller våra chefer. Och det är viktigt för mig som pedagog att känna att jag har möjlighet att tala om vad som är mitt mål och hur jag vill utvecklas i mitt arbete.

– Jag kan koppla på det som Maria säger. Det främsta verktyget för elevens lärande är att ha skickliga pedagoger. Mitt jobb som rektor är att se till så att varje lärare och pedagog har de bästa förutsättningarna så att jag kan utmana lärarna att också utmana eleverna att lära sig ännu mer. Det där hänger ju ihop, och jag upplever att här finns väldigt goda förutsättningar att ha den dialogen, inflikar John Brogård.

Rekryteringskampanj

Båstads kommun bedriver just nu en annonskampanj riktad mot rekrytering av nya lärare.

– Vi har en positiv inflyttning av barnfamiljer i kommunen och flera skolor har ett ökat elevantal, så det handlar om en utökning av antalet lärare i flera fall. Vi har även fått en del nyanlända elever till skolorna vilket också gör att vi behöver rekrytera. Vi gör samtidigt en satsning på ökad lärartäthet utifrån

elevers behov i olika klasser, berättar John Brogård.

Tas emot med öppna famnen

Båstad är en väldigt bra förstakommun att arbeta i om man är nyutexaminerad lärare, understryker Maria Lejon. Som ny lärare tas du emot med öppna famnen.

– Vi har rutiner på de olika enheterna för hur mottagandet fungerar, men huvudsaken är att vi tar emot de nya så att de känner att de är en del av gänget. Som ny får du en mentor under det första året som stöttar och hjälper dig så att du kan hitta rätt i lokaler och material och rutiner.

– Här finns ingen prestige mellan lärarna utan det ses som ett plus att fråga och dela med sig, liksom att våga visa vad du har för erfarenheter med dig från tidigare tjänst och om det är någonting som du skulle vilja utveckla. Det är väldigt länge sedan som någon stängde dörren om sig i den här kommunen och sa att det här är mitt sätt eller jag vill inte se vad du gör, förklarar Maria och tillägger:

– Vi är en utvecklingsbenägen arbetsgrupp och här finns en öppenhet och en positiv atmosfär. Alla nya får ett bra bemötande. Du kan komma in både som

erfaren och nyutexaminerad och snabbt växa in i rollen.

Båstad är mycket framgångsrik som skolkommun och ligger på 6:e plats bland Sveriges skolkommuner, enligt Lärarförbundets ranking. Här finns ett starkt fokus på lärandet via delaktighet och systematik. I Båstads kommun finns idag sex kommunala grundskolor. Skolorna är väl fördelade på vackra Bjärehalvön, flera av dem bara ett stenkast från havet. Merparten är byskolor med ett elevantal från cirka 90 till 200 elever. Centralt i tätorterna Båstad och Förslöv finns större skolor. Kommunens största skola är Förslövs skola med cirka 420 elever, vilket är kommunens enda F–9-skola.

Barn och skola
Box 1043
269 21 Båstad

Besöksadress: Vångavägen 2
Tel. vxl: 0431-770 00

E-post: barnochskola@bastad.se

www.bastad.se

Kungsbacka tar initiativ i skolutveckling

Kungsbacka har bestämt sig för att minska gapet i resultat inom och mellan skolor och få fler elever som är behöriga till gymnasiet. Kunniga och engagerade lärare och skolledare är navet i arbetet.

–Kungsbacka har under flera års tid stadigt förbättrat sina resultat, men varje elev som inte når målen är ett misslyckande för oss, säger förvaltningschef Anette Liedström Hjorth, som tog initiativ till ett forsknings- och utveck-

i

Kungsbacka har stort fokus på att utveckla en förskola och skola som vilar på vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet och evidens. Vi erbjuder kompetensutveckling och karriärvägar i syfte att höja kvaliteten och stimulera våra medarbetare. Mer information om Kungsbacka och From Great to Excellent finns på www.kungsbacka.se

Kungsbacka

lingsprojekt som nu omfattar alla sex halländska kommuner. Även Region Halland och lärarutbildningen vid högskolan i Halmstad deltar. Projektet kallas From Great to Excellent.

–I projektet kommer vi att fokusera på att minska olika gap men framförallt på gapet mellan varje elevs resultat och elevens kapacitet. Alla vi som arbetar med utbildning ansvarar på våra olika nivåer för att eleven når så långt det är möjligt.

En del av projektet är att lära av framgångsrika skolor och i höstas reste en delegation till Kanada. Landet har många sociala likheter med Sverige och är på flera sätt ett föredöme vad gäller skolan. Man har på bara sex år vänt en negativ resultatutveckling och placerar sig idag i topp inom samtliga kunskapsområden i Pisas senaste mätning. Kanada har även de minsta skillnaderna mellan de bäst och sämst presterande eleverna.

–En central del som vi tog med från resan är att hela organisationen genomförs av tankesättet att ha en positiv

förväntan på eleverna. I Kanada säger de inte att en elev har misslyckats, de uttrycker det istället som att de ännu inte har lyckats stödja eleven så att hen lyckas. Det är lärarna som har makten och möjligheten att påverka elevernas lärande och varje lektion räknas, säger verksamhetschef Lars Clemensson. Skolorna i Kanada använder också föräldrarna mer som resurs, det kan vi utveckla även här.

Innovationsfond

Nu arbetar kommunen med att skapa en innovationsfond för måloppfyllelse, där skolor stimuleras att ta fram idéer för förbättring och utveckling. Måloppfyllelse handlar inte bara om betyg, utan om elevens hela utveckling. Nytt efter Kanadareisan är resultatdialoger med skolor, där verksamhetschefer tillsammans med rektorerna går igenom elevers resultat för att tidigt fånga upp de med svårigheter att nå målen. Ett konkret resultat är också att från i år erbjuda ferieskola i kärnämnen under alla lov.

–Vi vill inte pådyvla skolorna olika insatser uppifrån utan föra en ömsesidig dialog för att kunna prioritera och sätta in resurser där de behövs, säger Lars Clemensson.

Lars Clemensson och Anette Liedström Hjorth från Kungsbacka kommun.
Foto: Jeanette Utiell

Inom projektet From Great to Excellent spelar lärares insatser stor roll – medskapandet är den viktigaste faktorn eftersom det är i skolvardagen utvecklingsarbetet genomförs.

–Hos oss får lärare och skolledare makten att förändra och spöras till att tänka nytt, avslutar Anette och Lars. Det handlar om ledarskap på alla nivåer och att få drivas av en passion för utbildning.

Storsatsande Mjölby välkomnar nya lärare

Mjölby kommun har aktiverat två stora utbildningssatsningar för att grundskolans elever ska få så bra förutsättningar som möjligt. Samtidigt välkomnas nya lärare till kommunen.

Förra året var kommunens grundskoleelevers slutbetyg de bästa under hela 2000-talet.

–Vi är på rätt väg, och vi fortsätter arbetet för att eleverna ska lyckas ännu bättre. Utbildningssatsningarna innebär att kommunen ligger i framkant av utvecklingen, säger Åsa-Pia Svalin, lärare i matematik, NO och engelska i mellanstadiet på Vifolkaskolan F-6.

–Vårt utvecklingsarbete leder till att lärare och elever trivs och vill prestera sitt bästa. Arbetet kommer att pågå i många år, säger Kristina Bjersér, lärare i SO och speciallärare i olika ämnen i högstadiet på Trojenborgsskolan.

Utvecklingsarbetet PRIO

Åsa-Pia Svalin och Kristina Bjersér är kommunens två förändringsledare i utvecklingsarbetet PRIO. Dess målsättning är att förbättra elevernas resultat genom att skolorna utvecklar sina arbetssätt och processer. Föränd-

Foto: Mjölby kommun

ringsledarna lägger grunden för förändringsarbetet i kommunens grundskolor. De betar av var sin skola varje termin.

–Vi kartlägger skolans utvecklingsmöjligheter med utgångspunkt från ett antal framgångsfaktorer, säger Kristina Bjersér. Varje skola gör sedan en strukturerad analys av sin situation. Slutligen implementeras de nya processerna.

Mentoring coaching

Mentoring coaching är en metod som har tagits fram vid University of London. Den används av skolor för att

utveckla det kollegiala lärandet, det vill säga kompetensutveckling genom strukturerat samarbete mellan kolleger.

–Här i kommunen är detta arbete ännu i sin linda, säger Åsa-Pia Svalin. Alla förstelärare och rektorer kommer få genomgå den här utbildningen för att de ska kunna coacha kommunens lärare.

Samtidigt som kommunen driver dessa utbildningssatsningar välkomnar man nya grundskolelärare. Mjölby är en lagom stor kommun där lärarna har stora möjligheter att påverka verksamheten och sin egen arbetssituation.

i

Mjölby är en expansiv kommun i Östergötland med 26 000 invånare. Vi har utmärkt kommunikation. Vår vision "Världsvan och hemkär" står för öppenhet, nytänkande, vilja att växa och tro på framtiden, samtidigt som vi känner stolthet och glädje över vår bygd.

Mjölby kommun
595 80 Mjölby

Tel: 0142-850 00

E-post: mjolbykommun@mjolby.se

www.mjolby.se

Mjölby Kommun
Utbildningsförvaltningen

Nyutexaminerade lärare får delta i ett program under ett introduktionsår då de får stöd av en specialutbildad mentor. Det finns stora möjligheter till kompetensutveckling och vidareutbildning i kommunen.

Mjölby är dessutom en trevlig kommun att bo och leva i. Här får man landsbygdens och småstadens fördelar samtidigt som det bara tar 20 minuter med pendeltåget till Linköping och 45 minuter till Norrköping.

Nära till samarbete och natur

Närhet mellan skolorna, täta samarbeten med erfarenhetsutbyten mellan både lärare och rektorer och en framåttänkande skolledning gör Värmdö till en eftertraktad arbetsplats för lärare från när och fjärran.

Värmdö är sedan länge en av landets snabbast växande kommuner då många söker sig hit för att bo nära natur, skärgård och storstad. Som populär inflyttningsskommun har de beslutsansvariga blivit vana att tänka nytt och framåt, vilket gäller skolfrågorna i hög grad. Värmdö har en ny skolorganisation sedan januari 2015 och ny skolchef sedan maj 2015.

– Vi har nu en skolchef som driver skolutvecklingsfrågor på ett mycket tydligare sätt än vad som skett tidigare, och som också satsar på kompetensutveckling för lärare och rektorer, framhåller Ulrika Görtz-Wetterlund, rektor på Brunnns skola (F–9).

– Värmdö är idag en progressiv och utvecklingsbenägen skolkommun där det är spännande att arbeta som lärare eller rektor, inflikar Christina Söderkvist, rektor på Kullsväddsskolan, en mindre skola med grundsärskola (F–9) och kommungemensamma resursklasser för grundskoleelever med språkstörning (1–3) samt autism (1–9).

Uppmärksammade på riksnivå

Den rådande pionjärandan har bland annat resulterat i att Värmdös skolor

sedan några år tillbaka samrättar de nationella proven i årskurserna 3, 6 och 9, något som har blivit uppmärksammat på riksnivå.

– Värmdö har också fått uppmärksamhet för sina ämnesnätverk mellan skolorna, där lärarna träffas ämnesvis och även årskursvis för att utbyta erfarenheter med varandra, berättar Susanne Liljekvist, lärare på Kyrkskolan (F–4 och förskola).

Även om det är en stor kommun ytmässigt så är det en liten kommun skolmässigt, vilket innebär mycket samarbete genom ämnesnätverk och kollegialt lärande, poängterar Ulrika Görtz-Wetterlund och får medhåll av Christina:

– Även rektorerna träffas, vilket sker för att vi ska kunna samverka med varandra och driva våra skolor åt samma håll. Det handlar om att utveckla ett gemensamt tänkande och få likvärdiga skolor för alla barn i kommunen, så att undervisningen håller en jämn och hög kvalitet och eleverna blir bedömda på ett likartat sätt.

Erfarenhetsutbyten viktigt inslag

– Erfarenhetsutbyten, där vi möts och diskuterar och presenterar olika saker

för varandra, är en viktig bit av hur Värmdö är som skolkommun, understryker Susanne Liljekvist.

En uppskattad mötesform är Teach Meet, där lärare träffas i olika konstellationer.

– Om en skola har väldigt hög kompetens inom ett område, så bjuder de in lärare från de andra skolorna och berättar hur de har jobbat med det aktuella området, genom att visa och inspirera, tipsa om intressanta länkar och föra idéer över skolgränserna, berättar Susanne.

– Alla lärare ingår också i ett arbetslag runt ett antal elever, vilket bygger mycket på kollegialt lärande och erfarenhetsdelning. Det är ett öppet klimat inom arbetslagen där man försöker vara så prestigelös som möjligt och hjälper varandra, inflikar Ulrika Görtz-Wetterlund.

Undervisningen på skolorna är digitaliserad i hög grad. Alla lärare har egen dator med SchoolSoft som gemensam plattform. Google utnyttjas i undervisningen och lärarna använder Classroom Management där de lägger upp sin planering och där både elever och lärare kan gå in och jobba och kommentera.

– Det finns många fördelar med det här arbetssättet som fungerar väldigt bra, tycker Susanne.

En kommun du vill stanna i

– Generellt är det en god kultur på skolorna. Det är trevliga och välkomnande skolmiljöer att arbeta i. Om du är ny lärare så tror jag det är toppen att börja på Värmdö, resonerar Christina.

– En stor hjälp för dig som ny lärare är att du tilldelas en kollega som fungerar som mentor och som du alltid kan prata med när det är något du behöver svar på, tillägger Ulrika Waldenström, lärare på Kullsväddsskolan.

– När du kommer ut hit så vill du stanna kvar. Jag bor mitt i Stockholm och min tanke när jag skulle söka jobb på Värmdö var att det ligger för långt bort. Idag tycker jag att det är lätt att resa hit. Det går lika fort att ta sig ut hit som att ta sig till Botkyrka, Huddinge eller Haninge. Dessutom är det en väldigt vacker kommun att arbeta i, poängterar Christina.

– När jag pratar med kollegor så är det framför allt närheten till våra skolor som upplevs som ett plus. För den som pendlar från Stockholm så finns det bra och snabba kommunikationer mellan Slussen och Gustavsbergs centrum och vidare ut på Värmdö. Ett annat stort plus är att alla skolor har naturen nära inpå, kommenterar Ulrika Waldenström.

– Här är det långt från innerstadsskolorna där det kan vara ett helt företag att ta sig till en park. Här finns naturen runt skolknuten.

Värmdö kommun med drygt 40 000 invånare är en av landets snabbast växande kommuner. Det är också Stockholms läns näst största kommun sett till ytan och många söker sig hit för att bo nära både natur, skärgård och storstad. I Värmdö finns tio kommunala grundskolor fördelade över glesbygd och tätort: Brunnns skola (Ingarö), Farstavikens skola (Gustavsberg), Fågelviks skola (Ingarö), Hemmestaskolan (Värmdölandet), Kullsväddsskolan (Värmdölandet), Kyrkskolan (Värmdölandet), Munkmoraskolan (Gustavsberg), Viks skola (Värmdölandet), Värmdö skärgårdsskola (Djurö/Stavnsås/Öar) och Öbyskolan (Gustavsberg).

Värmdö kommun
Skogsbovägen 9-11, Gustavsberg
Postadress: 134 81 Gustavsberg
Tel: 08-570 470 00
www.varmdo.se

VÄRMDÖ KOMMUN

För Ulrika Waldenström, lärare, Susanne Liljekvist, lärare, Christina Söderkvist, rektor och Ulrika Görtz-Wetterlund, rektor, är Värmdö en riktig vinnare som arbetsplats.

Foto: Gonzalo Irigoyen

Värdefullt med lärarsamverkan i Sundbybergs kommun

I Sundbyberg arbetar man med ett kommunövergripande utbyte genom ämneskonferenser för stadens lärare. Syftet med konferenserna är att utveckla och stärka kvalitén på undervisningen, skapa en samsyn och utbyta erfarenheter genom ett kollegialt lärande.

Sedan tjänster som förstelärare infördes i Sundbyberg för några år sedan har samverkansarbetet inom kommunen antagit en allt mer ändamålsenlig och matnyttig form. Lärarna håller sig à jour genom ämneskonferenser och utvärdering av aktuell forskning, som sedan omsätts i praktiken i klassrummen. Resultatet blir en inspirerande och tillgänglig undervisning som uppmuntrar egna initiativ och främjar utveckling och kommunikation.

– Jag har jobbat som lärare i över 35 år, de senaste 30 åren i Sundbyberg och det har aldrig varit så roligt som det är nu. Jag trivs bättre och bättre här, vilket till stor del beror på de nya riktlinjerna och det allt starkare samarbetet mellan oss lärare här i kommunen. Det skapar möjligheter för oss att utvecklas och entusiasmera våra elever, berättar Danne Attlerud, behörig lärare i musik och SVA i Sundbyberg.

Avsevärda fördelar för lärare

Danne, som också arbetar deltid som musiker och låtskrivare, har välkomnat de senaste årens ökade fokus på kommunikation och motivation hos eleverna. Han menar att ämneskonferenserna som anordnas av förstelärarna både ger energi, inspiration och konkreta exempel för att utveckla sådana egenskaper hos eleverna. Där får han medhåll av kollegan och försteläraren Emelie Groop, som arbetat i Sundbybergs kommun i drygt 13 år.

– Ämneskonferenserna kollegiala lärande syftar till på olika sätt att gynna våra elever. Men det är också utvecklande för oss som lärare – vi som undervisar i praktisk-estetiska ämnen kan ibland vara ensamvargar, så träffarna syftar både till att främja kollegialt lärande och till att skapa ett nätverk för utbyte av kunskap och stöd. De hjälper oss också att skapa en gemensam grund för bedömningar, hur vi kan arbeta mot kunskapskraven och hur vi kan skapa en röd tråd som går mellan mellan- och högstadium.

Sedan höstterminen 2015 har antalet möten ökat till fyra per termin och

Monica Vesterlund Olsson, verksamhetschef grundskola och gymnasium, Åsa Nilsson Hedblad, Emelie Groop, Danne Attlerud och Jessica Bonér i Sundbyberg.

de sker under arbetsplatsförlagd tid. Ökningen infördes som en följd av en utvärdering från kommunens lärare, där många efterlyste fler och mer regelbundna träffar.

– Jag anser att det är positivt att antalet tillfällen har ökat. Tätare samverkan leder till att vi lär känna varandra bättre inom kommunen, vilket leder till att den känns som en enda stor arbetsplats snarare än flera mindre. Ofta hantearas de praktisk-estetiska ämnena var för sig i en stuprörmodell men vi får istället en kommunövergripande samsyn och en friare och mer flexibel arbetsmodell. Om man vill engagera sig i något finns det alla möjligheter till det, konstaterar behöriga slöjd läraren Åsa Nilsson Hedblad.

Får påverka samhället

Även om arbetet stundvis kan kräva mycket energi är det en fantastisk drivkraft att få följa elevernas lärande och få vara delaktig i deras utveckling. Jessica Bonér, vars huvudämne är idrott och hälsa, har arbetat i Sundbyberg sedan 2010 och hon framhåller att skolan i mångt och mycket fungerar som en miniatyr av samhället i stort.

– Det är väldigt spännande att få vara med och påverka vårt framtida samhälle. Undervisning handlar inte bara om plus och minus utan om att ge eleven rätten till sitt eget lärande och att fostra en hel människa. Det är en värdefull utmaning som jag längtar till varje gång jag slår upp ögonen på morgnarna, för det är en obeskrivlig upplevelse att vara där när de tar ett steg framåt. Det är knappt att man vill släppa ifrån sig eleverna när dagen är slut.

Skapa förutsättningar för att lyckas

Alla fyra är överens om att arbetet som lärare till syvende och sist handlar om passion och att man ibland måste lägga band på sig själv och sitt arbete.

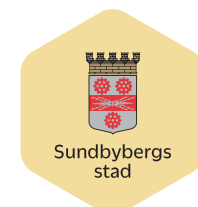
– Ju mer man engagerar sig desto mer får man ut av att vara lärare. Man vill alltid ge allt och då är det bra att vi har utbyten inom kommunen så att vi slipper uppfinna hjulet två gånger. Praktisk-estetiska ämnen är något av det roligaste som finns och det är så trevligt att skapa förutsättningar för eleverna att inse att de är kapabla och att de kan lyckas. En sådan insikt är grunden för

att de ska kunna ta sig an världen när de växer upp, avslutar de.

Sundbyberg – Sveriges minsta kommun till ytan – är samtidigt den snabbast växande med över 40 000 invånare. Sundbyberg ligger nära Stockholm och har tillgång till alla allmänna kommunikationer. Du tar dig enkelt till Sundbyberg med cykel, buss, spårvagn, tunnelbana, pendeltåg till och med de regionala tågen stannar vid stadens station.

Sundbybergs stad
Östra Madenvägen 4
172 92 Sundbyberg
Tel: 08-706 80 00
kommunstyrelsen@sundbyberg.se
www.sundbyberg.se

Uppskattad satsning på bedömning för lärande i Tyresös grundskolor

Hösten 2015 inledde Tyresö kommuns grundskolor en tvåårig pedagogisk utvecklingssatsning med fokus på bedömning för lärande. För lärarna på Tyresö skola innebär satsningen en uppskattad möjlighet att varje vecka diskutera ämnesövergripande pedagogisk utveckling på schemalagd tid med kollegor inom alla ämnesområden.

– Bedömning för lärande är en metod som bland annat handlar om att regelbundet utvärdera elevernas kunskaps-

utveckling. Tyresö kommuns satsning på Bedömning för lärande stärker elevernas ämneskunskaper och utvecklar samtidigt oss lärare, bland annat genom att utöka vår verktygslåda med nya användbara pedagogiska metoder, säger Maria Edholm, lärare i svenska och spanska och handledare i Läslyftet på Tyresö skola.

Som en del av satsningen har Tyresö skola valt att ingå i Läslyftet.

– Vi har valt att fokusera på just Läslyftet eftersom vi tror på vikten av att eleverna får träna sin förmåga att analysera, skriva och ta till sig innehållet i olika typer av texter. Läslyftet berör

alla ämnen där text förekommer, vilket även inkluderar praktiska och estetiska ämnen, säger Maria Edholm.

Öronmärkt tid

– Det absolut bästa med satsningen är att samtliga lärare får möjlighet att diskutera didaktisk utveckling 1,5 timme per vecka. Den öronmärkta utvecklingstiden värdesätter jag. Sedan satsningen inleddes drivs vi lärare av en gemensam utvecklingsagenda, vilket ger upphov till spännande diskussioner kring pedagogisk utveckling, säger Malin Lossman, förstälärare i idrott och hälsa på Tyresö skola.

Lärarna testar regelbundet olika lektionskoncept och pedagogiska modeller, som därefter utvärderas tillsammans med övriga lärare på skolan. Det bidrar till ständig utveckling av skolans arbetsätt och integrerar på ett naturligt sätt bedömning för lärande i den dagliga undervisningen.

– Jag uppskattar verkligen att Tyresö kommun genomför en gemensam och övergripande pedagogisk utvecklingssatsning som berör alla lärare på

Malin Lossman, Maria Edholm och Laban Tobiasson på Tyresö skola.

samtliga grundskolor. Bedömning för lärande breddar vår pedagogiska verktygslåda och bidrar till att vi hela tiden håller oss uppdaterade kring elevernas förkunskaper och kunskapsutveckling. Att få delta i ett långsiktigt pedagogiskt utvecklingsprojekt som det här bidrar i allra högsta grad till min yrkesmässiga utveckling, säger Laban Tobiasson, lärare i musik och SO på Tyresö skola.

Tyresö kommun är en av landets snabbast växande kommuner. Barn- och utbildningsförvaltningen i ligger i framkant när det gäller inkluderande lärmiljöer och har ett arbetsklimat där medarbetare, barn och elever kan växa och lyckas. Satsningen på bedömning för lärande omfattar alla kommunens lärare och är en av de satsningar som görs för att alla elever ska klara kraven och stimuleras till fortsatt lärande.

tyresö kommun

Tyresö kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
135 81 Tyresö
www.tyreso.se

Lyhört och dynamiskt i Sandviken

I Sandvikens kommun finns en klar målsättning om att öka elevernas inflytande och delaktighet i sitt lärande. Förutsättningarna för måluppfyllelse är att skapa nya och bättre lärmiljöer för både elever och pedagoger samt stärka medarbetarnas kompetens.

Ända sedan 1990-talet har Sandvikens kommun haft en ambition om att använda tekniska hjälpmedel som pedagogiska verktyg i undervisningen. Under åren som gått har flera uppföljningsprojekt

genomförts med syfte att kvalitetshöja framtida skolformer och den pedagogiska undervisningen med fokus på elevens lärande och ökad jämställdhet.

– Det är viktigt att hänga med i de förändringar som sker i vår omvärld. Därför har vi satsat hårt på att skapa möjligheter till en likvärdig skola och öka tillgängligheten till IT och digitala resurser. Som ett led i detta genomförde vi 2009 ett pilotprojekt för att utvärdera en satsning på en-till-en inom kommunen. Projektet föll väl ut och idag siktar vi på att bli den bästa IT-kommunen i Sverige, berättar Birgitta Wikström, rektor för Hedängskolan 7–9, Kungsgårdens skola och Alsjöskolan i Sandviken.

Hantverket i klassrummet viktigt

Wikström understryker att ett sådant mål baseras på en samsyn i hela kommunen, såväl inom politik och förvaltning som hos rektorer och lärare.

– I grund och botten har jag som rektor en viktig roll för att skapa förutsättningar för mina lärare att känna sig

Birgitta Wikström, rektor för Hedängskolan 7–9, Kungsgårdens skola och Alsjöskolan i Sandviken.
Foto: Mikael Bergling

trygga att våga utvecklas. Digitala lösningar är ett starkt hjälpmedel men det är själva hantverket i klassrummet som leder till den förbättring vi vill ha.

Fyra förbättringsperspektiv

En annan aspekt av Sandvikens utvecklingsresa är det utvecklingsprogram 2016–2020 som nyligen antogs av kommunen. Programmet kretsar kring de fyra perspektiven barn och elevers inflytande och lärande, medarbetaren, arbetsgivaren och IT i lärande (nästa generations lärande) och hela satsningen är grundad i återkoppling från medar-

betarna. De omfattar olika infallsvinklar, inklusive relationer, samverkan och formativa arbetssätt, effektivisering av administrativa uppgifter, lyhördhet, pedagogiskt ledarskap och utrymme för kompetensutveckling, inkludering och delaktighet samt mycket mer.

– Vi har gjort ett gediget arbete för att se vad medarbetarna i vår förvaltning tycker för att kunna kartlägga hur vi ska kunna göra förbättringar längre fram och det kommer såväl nya som gamla lärare till gagn. Vi behöver utvecklas tillsammans om vi vill nå våra uppsatta mål, avslutar Birgitta Wikström.

Sandviken är en av Sveriges 290 kommuner och har drygt 38 000 invånare. Att satsa på skolans utveckling är en av de strategiskt viktigaste insatser kommunen ansvarar för. I Sandvikens skolor bedrivs därför många olika projekt för att utveckla skolan och elevers lärande.

Sandvikens kommun
811 80 Sandviken
Tel: 026-24 00 00
E-post: kommun@sandviken.se
www.sandviken.se

Sandvikens Kommun

Foto: Jörgen Wiklund

Södertälje visar vägen

Fem år i rad har Södertälje förbättrat sina skolresultat, tack vare tydlig fokus på lärarrollen och systematiskt kvalitetsarbete. Att läraren får förutsättningar att göra ett bra jobb är avgörande. Mer än någon annan kommun har därför Södertälje vågat sig på att utmana gamla traditioner.

Under de senaste fem åren har Södertälje gått mot strömmen och stadigt förbättrat sina skolresultat. Meritvärdet

i

Södertälje är med sina cirka 92 000 invånare Sveriges 20:e största kommun och har sedan urminnes tider varit en knutpunkt för handel. Staden har idag ett rikt och varierat näringsliv och en utpräglad internationell framtaning. Närmare hälften av invånarna har utländsk bakgrund. Det görs mycket kraftfulla och systematiska satsningar på kommunens skolor, vilket har lett till stora resultatförbättringar för skoleleverna och Södertälje har under fem år utmärkt sig genom ett kontinuerligt förbättrat meritvärde. Här finns spännande karriärmöjligheter för lärare som vill göra avtryck och jobba i en kommun där lärarens roll står i fokus.

www.sodertalje.se

**Södertälje
kommun**

i årskurs nio har under denna period ökat från 190 poäng till 215.

– Vi har konsekvent arbetat utifrån några framgångsfaktorer. Ett förbättringsarbete måste vara forskningsbaserat, systematiskt, långsiktigt, men också förankrat i det som händer och sker i klassrummen, säger Peter Fredriksson, utbildningsdirektör i Södertälje.

Lärarna är nyckelpersoner. I Södertälje har man därför satsat på kollegialt lärande. På alla skolor träffas ämnesgrupperna regelbundet för att med förelärarna utveckla undervisningen. Lärarna följer gemensamt upp och analyserar elevernas utveckling och vidtar åtgärder som ska förbättra undervisningens kvalitet.

– Det viktigaste uppdraget för oss chefer är att skapa bättre förutsättningar för lärare att göra sitt jobb. Vi ska ha höga förväntningar på lärarna, vara tydliga med uppdrag och mål. Men också hela tiden i en dialog diskutera hur vi kan stödja lärarna.

Som ett led i detta var Södertälje först ut att anställa utvecklingslärare som arbetar med lärarna i klassrummet.

– Det är en myt att lärarna vill stänga dörren och sköta sig själva. När man skapar förutsättningar för ett klass-

rumsnära kollegialt lärande står lärarna i kö. Lärare säger att samarbetet med utvecklingslärare är det bästa som hänt dem och att det gett dem möjlighet att utveckla ledarskapet i klassrummet och nya metoder, säger Peter Fredriksson.

Tvåläramodell

Södertälje är också föregångare i att utveckla en tvåläramodell. På alla skolor har man i olika omfattning infört en modell där lärare arbetar i par och gemensamt ansvarar för planering, genomförande och uppföljning av undervisningen.

– Vi ser att det ger bättre förutsättningar när två tar ansvar och fördelar arbetet mellan sig. Det blir bättre arbetsbelastning och lugnare klassrum, där eleverna lättare får det stöd de behöver. Detta är en viktig förklaring till Södertäljes goda resultat.

Nu tittar man på ytterligare modeller för att utveckla skolan. Ambitionen är att nästa år införa lärarassistenter för att avlasta lärare i en del sociala och administrativa uppgifter.

Men att arbeta som lärare i Södertälje innehåller också en annan dimension, vid sidan av spännande arbetsformer och organisationsmodeller. Kommunen är en

av Sveriges mest mångkulturella och har under senare tid tagit emot ett stort antal flyktingar och ensamkommande barn.

– Det har betydelse vad skolan och lärare gör. Inte bara för de enskilda eleverna, utan för att skapa ett mer jämlikt och rättvist samhälle. Inget är viktigare än skolan när det gäller att motverka utanförskap. Ytterst handlar lärarjobbet om att ge alla rätt till kunskap, delaktighet och ett bra liv.

Peter Fredriksson, utbildningsdirektör i Södertälje.

Gävle söker inte vem som helst

– Vi arbetar för att alla barn och elever ska klara sin utbildning. För det krävs lärare som känner sig trygga och har utrymme att tänka visionärt. Nu söker vi fler lärare för att bli ännu bättre men – och det här är viktigt – vi söker inte vem som helst.

Det säger grundskolechef Eva Levin, Gävle kommun, som i sin organisation bland annat har stora satsningar för ökat matematikkunskande, för en trygg skolmiljö utan mobbing, och smart användande av IKT i skolan.

Grundskolan i Gävle

- 31 kommunala skolor.
- 8 rektorsområden.
- 9 000 elever, F–9.
- 1 200 pedagoger och lärare.
- 80,9 procent behöriga.

www.gavle.se

Förädlar matematiken

– Varför man ska jobba som lärare i Gävle? Naturligtvis för att man kan cykla säkert till en bra arbetsplats året om!

Det menar matematik- och NO-lärare Johan Sjökvist, tidigare matematikutvecklare, kontaktperson för SKL:s matematiksatsning och samordnare av Skolverkets Mattelyft i Gävle.

Johan skojar inte. Han cyklar dagligen till jobbet vid Stora Sätterskolan, dryga 11 kilometer från hemmet i Valbo. Och han gör det på en synnerligen lågtrafikerad väg.

– Skämt åsido så är livet utanför jobbet väldigt viktigt. En duktig matematiklärare kan få jobb nästan var som helst i dag. Men i en medelstor stad som Gävle finns allt det andra också på nära håll: hav, kultur, nöje, stor-

stad, fjäll, friluftsliv samt bra skolor och omsorg. Alltså de saker som gör det möjligt att ha ett rikt liv, konstaterar Johan.

Under många år ledde Johan Gävles satsning enligt riktlinjerna från Sveriges Kommuner och Landsting och deras matematiksatsning. På det kom ett uppdrag som matematikutvecklare i kommunen. Johan vill fokusera på att åter jobba som lärare och testa de

teorier han själv varit med och arbetat fram.

– Vi har gjort det i skolan jag jobbar på nu och lyckats väldigt bra. I princip alla elever kan klara kraven till gymnasiet, med de resurser skolan har. Men fullständigt uppenbart är att man måste ändra hela skolans hela organisation för att lyckas och för att förändringen ska vara beständig, säger Johan och utvecklar:

– Vi ändrade schemat, tiden för förberedelser, former för stödundervisning, storleken på klasserna – allt. Det betyder också att man som rutinerad lärare måste vara beredd att ändra på sitt sätt att arbeta vilket inte alltid är så enkelt. Men när man sedan ser resul-

taten vill man inte ändra tillbaka igen. Det gäller, som alltid, att hålla i över omställningsperioden och att vara flexibel.

Matematik- och NO-lärare är, som Johan fastslår, en bristvara i landet. Gävle söker ett flertal till sina skolor. Förutom möjligheten att cykla till jobbet finns också kommunens uttalade ambitioner att satsa på matematik på kuststadens plussida.

– Politikerna har beslutat om satsningar på matematik vilket visar hur långsiktigt Gävle faktiskt satsar. Det är inte bara vackra ord. Den som börjar arbeta här med oss nu har alla möjligheter att lyfta såväl sig själv, som metoderna och elevernas resultat.

Är du i Gävle torsdag 14/4 kl. 18–20?

Då finns chansen att träffa Gävle kommun. Läs mer och anmäl dig på www.gavle.se/pedagog14april

Johan Sjökvist vid
Stora Sätterskolan.
Foto: Irene Danielsson

Stoppar mobbning

– Gävlemodellen mot mobbning ger resultat. Vi skapar ett klimat på skolan där eleverna har mer kraft och koncentration för skolarbetet. Det gör i sin tur att vi lärare kan fokusera på det viktigaste i vårt jobb, säger Johanna Söderman vid Stigslunds skola.

Johanna är mentor för en åttondeklass och lärare i svenska, engelska och franska. Hon har jobbat på skolan sedan 2003 med elever från förskoleklass till nian. Under de åren har hon varit med och utvecklat Gävlemodellen och introducerat nya kollegor i det genomgripande arbetssättet för nolltolerans mot alla typer av fysiska och psykiska kränkningar. Hon ger ett exempel ur vardagen:

– En viktig del av Gävlemodellen är att alla vuxna i skolan tar samma aktiva ansvar och säger till så snart man ser något. I det ligger också att vi inte ska duka för situationer eller platser där vi kan behövas. Det innebär att, även om det skulle vara lättare att gå direkt till lärarrummet från klassrummet, så tar alla lärare svängen förbi elevcafeterian för att se om allt är ok.

En annan central del i Gävlemodellen är det kontrakt varje klass upprättar, i samråd med sin klassmentor. Här

resonerar eleverna bland annat om hur de vill att andra lärare och klasser ska uppfatta dem. Men också om vad som är ett schysst beteende inom gruppen. Här finns olika mallar att luta sig mot.

– Kontraktet leder bland annat till att alla i klassen vågar svara och delta i diskussioner, utan att andra fnissar eller retas. Det bidrar till att vi lättare kan bedöma elevernas kunskaper och att vi får bättre förutsättningar för att

förbättra deras resultat, konstaterar Johanna och fortsätter:

– Kärnan i Gävlemodellen är att alla vuxna tar samma ansvar och agerar mot exempelvis ett ”skojbråk” eller när någon ropar något. Den typen av beredskap kan vara jobbig att hålla men vi lärare får lön för mödan genom lugnare klassrumssituationer och i princip inga allvarliga mobbningsfall.

När det trots allt stökar till sig bland eleverna är det oftast något som

hänt utanför skoltid och på sociala medier.

– Jag skulle vilja säga att den nya utmaningen är hur vi ska hantera det som händer på nätet utanför skoltid men som i högsta grad påverkar våra elever under skoldagen. Här är föräldrarna väldigt viktiga. En fördel med Gävlemodellen är att vi kan anpassa den till att också hjälpa oss hantera denna typ av kränkningar, men enkelt är det verkligen inte.

Johanna Söderman
vid Stigslunds skola.
Foto: Irene Danielsson

Marie Wallmark vid
Vikingaskolan i Gävle.
Foto: Irene Danielsson

Lyfter eleverna med IKT

Powerpoint.

Podd.

Film.

Tecknad affisch.

Eleverna i Marie Wallmarks klasser kan ofta välja redovisningsmetod själva.

Här är IKT, informations- och kommunikationsteknik, vardag i undervisningen. Klassens första surfplatta var Maries privata.

– Jag kunde inget om teknik i grunden, men jag är väldigt nyfiken och har lätt för att lära. Jag lär mig gärna av eleverna. I det perspektiv vi pratar om är jobbet förändrat i grunden sedan jag började som lärare 1998.

Gävle kommun har en uttalad ambition att ligga i framkant inom IKT i grundskolan bl.a. genom satsningar på 1:1 och utbildningar för pedagoger.

– Eleverna ska lära sig samma saker, men hur de tar sig dit är individuellt. De

möjligheter till individualiserad inläring som tekniken öppnar är oslagbara. Den låter oss lärare matcha ”våra” krav med elevernas behov och intressen. Det är motiverande och roligt för oss alla, elever och lärare, säger Marie som arbetar på Vikingaskolan i Gävle.

Genom att medvetet para ihop teknikstarka elever med tekniksvaga får eleverna också möjlighet att lära varandra. Det är mycket uppskattat och ger dessutom goda resultat.

– Jag blir fortfarande överraskad över hur proffsigt de producerar exempelvis en egen podd eller film, hur de kan ta en roll där de förmedlar sin nya kunskap som om de aldrig gjort annat. Eleverna tvekar inte heller att göra en muntlig presentation, säger Marie och avslutar:

– Rätt hanterat är IKT ett fantastiskt verktyg för oss lärare och eleverna. Jag är tacksam för att jag jobbar i en kommun som verkligen insett det och agerar därefter.

"Vi ser tidiga insatser som goda investeringar för framtiden"

– Vi vill ge alla elever möjlighet att utveckla sitt allra bästa jag. Det säger Sven Jansson, skolnämndens ordförande i Enköping, där kommunen nyligen sjösatt en språk-, läs- och skrivutvecklingsplan och infört en läsgaranti från andra klass.

I Enköping råder bred enighet om vikten av tidiga insatser för barn i riskzo-

nen för läs- och skrivsvårigheter. Ett språkutvecklande arbetssätt ska genomgå alla ämnen i skolorna, från förskoleklass ända upp till årskurs nio.

– Svenska skolor har generellt sett satsat på extra stöd till elever som är lite högre upp i åldrarna, det har visat sig att det i värsta fall kan vara för sent. Genom tidiga insatser hoppas vi kunna ge fler elever chansen att utvecklas till sitt bästa jag. De extra skriv- och läsresurserna ser vi som goda investeringar i framtiden som kommer att betala sig på längre sikt, säger Sven Jansson.

För att omsätta teorierna i praktiken gav kommunen Catharina Tjernberg, lektor i läs- och skrivutveckling som disputerat på ämnet framgångsfaktorer i läs- och skrivlärande, i uppdrag att ta fram en språk-, läs- och skrivutvecklingsplan för kommunen.

– Tre saker är grundläggande för att en framgångsrik skolutveckling ska

komma till stånd: mentorskap, kollegialt samarbete och ett reflekterande pedagogiskt samtal. För att få en koppling mellan vetenskaplig grund och den beprövade erfarenhet som finns ute på skolorna är det av avgörande betydelse att lärarna är delaktiga i arbetet.

Siktat högt

Tillsammans med en referensgrupp bestående av lärare från alla grundskolors årskurser har Catharina Tjernberg arbetat fram en plan som nyligen börjat implementeras.

– Vi vet genom forskningen vad som är viktigt för att en framgångsrik läs- och skrivutveckling ska komma till stånd. Vi vet också varför en del elever har svårt att tillägna sig skriftspråket. Därför måste vi börja arbeta förebyggande i förskoleklasserna så att inte svårigheterna ökar i takt med åldern. Att kunna läsa och skriva är också en demokratisk fråga samt en biljett in till framtida utbildning och arbete.

Skolnämndens målsättning är att Enköping inom fem år ska vara bland de främsta kommunerna i landet när det

Sven Jansson, skolnämndens ordförande i Enköping och Catharina Tjernberg, lektor i läs- och skrivutveckling.

Foto: Jessica Lindgren

gäller skolresultat. Ett mål som Catharina Tjernberg menar är fullt realistiskt.

– När alla förstår vikten av skolutvecklingsarbete och vi får tid och resurser för kollegialt samarbete och reflekterande samtal, då kommer det att börja hända saker, det är jag helt övertygad om.

Enköpings kommun
Kungsgatan 42
745 80 Enköping
Tel: 0171-62 50 00
www.enkopings.se

Stabil plattform för utveckling

I Vimmerby satsas det på utveckling av både lärare och ämnesområdet genom mentorer för alla nyutexaminerade lärare och insatser från engagerade förstelärare. Åtgärderna har blivit en källa till inspiration och ny kunskap för medarbetarna och skapar en trygg arbetsmiljö för nya lärare.

Ända sedan det var ett krav från Skolverket att alla lärare skulle genomföra

en introduktionsperiod för att kunna ansöka om sin legitimation har Vimmerby kommun haft ett väletablerat och omfattande introduktionsprogram för sina nya lärare.

– I praktiken handlar introduktionen om att redan etablerade lärare fungerar som ett yrkesmässigt stöd för nya lärare. Det är en intressant uppgift och för de nya lärarna kan det vara skönt att ha ett forum där man tryggt kan lyfta sina funderingar, säger samordnaren Yvonne Nyman som också hanterar lärarstudenternas VFU och skolutvecklingsprogrammet Naturvetenskap och teknik för alla (NTA).

Utvecklar bedömningsverktyg

Vimmerby kommuns förstelärare arbetar aktivt med att sprida aktuella kunskaper och forskning inom kommunen. En viktig uppgift är att utveckla skolornas bedömningsarbeten i anslutning till kunskapskrav och betyg.

– I den senaste läroplanen Lgr 11 finns det en ovisshet kring hur man

bäst sätter betyg då bedömningsgrunderna ser så annorlunda ut. Som förstelärare arbetar jag med att utforma verktyg för att konkretisera både undervisning och bedömningar inför såväl elever som lärare. Det är viktigt att spela med öppna kort och vara tydlig med sina förväntningar och krav, betonar Johan Wiktorsson, förstelärare i svenska.

Skapar djupare förståelse

Johan Wiktorsson får medhåll av kollegan Maria Wagenius, förstelärare i engelska. Även hon lägger stort fokus på att stärka sitt ämne och framöver finns ett flertal olika aktiviteter planerade för kompetensutveckling. På sina egna lektioner satsar hon på att skapa en dju-

pare förståelse hos eleverna för vad de behöver lära sig och varför.

– Å ena sidan måste man kunna lyssna på, och läsa engelska, och förstå det man tar in. Å andra sidan behöver man kunna skriva och tala engelska, alltså skapa engelska på egen hand. Ofta samlas vi runt ett gemensamt innehåll, exempelvis en saga eller berättelse, och arbetar med alla sådana aspekter. Det leder till en helt annan säkerhet hos eleverna när de får använda ett välkänt innehåll och intränat ordförråd på flera olika sätt. Lektionerna fokuserar mesta tiden på elevaktivitet och träningstillfällen och skapar en grundmodell för hur de kan träna även på egen hand, något jag är övertygad om är av stor vikt för att skapa motivation och intresse, avslutar hon.

Barn- och utbildningsförvaltningen omfattar alla pedagogiska verksamheter från förskola till högskola och ansvarar också för svenska för invandrare (sfi) och samhällsorienteringen inom etableringsreformen.

Vimmerby kommun
Stadshuset
Stångåtgatan 28
598 81 Vimmerby
Tel: 0492-76 90 00

E-post: kommun@vimmerby.se
www.vimmerby.se

Vimmerby
kommun

Motala kommun erbjuder inflytande och utvecklingsmöjligheter

Som grundskollärare i Motala kommun verkar du i en kommun som är tillräckligt stor för att kunna erbjuda utvecklingsmöjligheter och samtidigt tillräckligt småskalig för att beslutsvägarna ska vara korta. Motala kan erbjuda en god livskvalitet, mycket goda pendlingsmöjligheter och ett kontinuerligt utvecklingsarbete.

Motala kommun erbjuder många utvecklingsvägar och synliggör samtidigt

Fakta om Motala:

- 43 000 invånare
- 3 500 anställda inom kommunen
- Årets cykelvänligaste kommun 2015
- Huvudort för Vätternrund och Göta kanal
- Varamobaden – Nordens största insjöbad

www.motala.se

Motala kommun

alla lärare. Utöver försteläraryrket kan kommunen erbjuda ett chefsaspirantprogram för lärare som vill utforska möjligheten att bli chef. Chefaspirantprogrammet ger en introduktion till chefsrollen och innebär en fortbildningsmöjlighet som genomförs parallellt med läraryrket.

– Sedan tre år tillbaka utbildar vi all personal i samtliga skolor samt kommunens fritids- och kulturverksamhet inom ESFA, En skola för alla. ESFA ger all skolpersonal en gemensam värdegrund och kompetens kring bemötandet av elever med neuropsykiatriska funktionsvariationer. Det ökar tryggheten för såväl skolpersonal som elever. På senare år har grundskoleelevernas resultatnivåer successivt förbättrats. Vår konsekventa satsning på ESFA kan definitivt ha bidragit, säger Johan

Wernström, rektor på Mariebergsskolan i Motala.

Utvecklingssatsningar

Under 2014 påbörjades en utökning av antalet digitala verktyg och läromedel i Motala kommuns förskolor och skolor. Alla elever i grundskolan kommer från 2016 att ha tillgång till varsin dator eller lärplatta för sitt lärande i såväl skola som hem. Med digitala verktyg i undervisningen kan eleverna få djupare kunskap om både ett ämne och om hur modern teknik kan användas för att söka kunskap och kommunicera med andra. Eleverna kan med hjälp av den digitala tekniken utveckla sin kreativitet, nyfikenhet, problemlösnings- och initiativförmåga när de får möjlighet att använda sig av dessa verktyg och läromedel samt att elever med funktionsvariationer får stöd med hjälp av digitala verktyg.

– Motala är en boendeort med en bredd av boendemöjligheter, från villor vid Vätterns strand till centralt belägna hyreshusområden. Kommunen präglas av ett levande förenings-

Johan Wernström, rektor på Mariebergsskolan i Motala.

liv och en mycket god tillgång till olika typer av friluftsområden. Pendlingsmöjligheterna till och från Motala är mycket goda, med direktlinjer och täta avgångar till Linköping och Norrköping med Östgötapendeln, säger Johan Wernström.

EN SISTA HÄLSNING SOM RÄDDAR LIV

Din minnesgåva gör stor skillnad. Kontakta oss på **010-199 3300** eller **lakareutangranser.se** Tack!

MEDECINS SANS FRONTIERES
LÄKARE UTAN GRÄNSER

PG: 900603-2

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

Alla läromedel på ett ställe! Upptäck Gleeerups interaktiva böcker.

För att nå kunskapsmålen och höja resultaten i skolan behövs rätt förutsättningar. Med Gleeerups interaktiva böcker får alla elever kvalitetssäkrade läromedel som alltid är uppdaterade. Ge varje elev tillgång till alla Gleeerups interaktiva böcker från bara 29 kr i månaden!* Läs mer och prova själv på gleerups.se

*1-3: 29 kronor/månaden
4-6: 49 kronor/månaden
7-9: från 69 kr/månaden
Gy: Kontakta oss för en skräddarsydd lösning

gleerups
I SAMARBETE MED DIG